

Mezinárodní obchod mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo

Bakalářská práce

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

Ekonomika a management mezinárodního obchodu

Autor práce:

Marek Novotný

Vedoucí práce:

prof. Ing. Ivan Jáč, CSc.

Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Zadání bakalářské práce

Mezinárodní obchod mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo

Jméno a příjmení: **Marek Novotný**
Osobní číslo: E16000202
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika a management mezinárodního obchodu
Zadávací katedra: Katedra podnikové ekonomiky a managementu
Akademický rok: **2018/2019**

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cílů a formulace výzkumných otázek 2. Specifikace mezinárodního obchodu a jeho praktik 3. Charakteristika vybraných zemí 4. Analýza komoditního vývoje a vzájemných vztahů 5. Formulace závěrů a zhodnocení výzkumných otázek

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

dle potřeby dokumentace
30 normostran
tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

FOJTÍKOVÁ, Lenka. Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945-2008). Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-128-4. VON PETER JÄGER, Peter KUTSCHERA a Jiří RUBEK. Investitionen und Handel in der Tschechischen Republik. 2.(neubearb.) Aufl., Stand: 1.4.1994. Praha: Scientia, Commercial Service, 1994. ISBN 809008916X. SVATOŠ, Miroslav. Zahraniční obchod: teorie a praxe. Praha: Grada, 2009. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2708-0. Kotyk, Václav. Česká zahraniční politika. Úvahy o prioritách.[Ed.]: Kotyk, Václav a kol. Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1997.295 s.ISBN:80-85864-30-4 ROZEHNALOVÁ, Naděžda a Vladimír TÝČ. Vnější obchodní vztahy Evropské unie. Brno: Masarykova univerzita, 2008dotisk, 207 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, sv. 325. ISBN 978-80-210-4073-1 ČERNOHLÁVKOVÁ, E., PLCHOVÁ, B. a kol. Zahraniční obchod. 3. Vydání. Praha : Bankovní institut vysoká škola, a.s., 2007. 263 s. ISBN 978-80-7265-106-4 Internetové zdroje: <http://www.mzv.cz/> <https://www.mpo.cz/> <https://www.destatis.de/> <http://www.dtihk.cz/> <https://www.czso.cz/> <http://www.czechtrade.cz/> <http://www.businessinfo.cz/>

Vedoucí práce:

prof. Ing. Ivan Jáč, CSc.
Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání práce:

1. října 2018

Předpokládaný termín odevzdání:

31. srpna 2020

L.S.

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

29. dubna 2020

Marek Novotný

Poděkování

Tímto bych chtěl velmi poděkovat panu prof. Ing. Ivanu Jáčovi, CSc., za vedení, trpělivost, cenné rady a vstřícný přístup, který mi poskytl během psaní mé bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá mezinárodním obchodem mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Je zaměřena na ekonomický vývoj obou zemí a jejich vzájemné obchodování. V teoretické části je vymezená historie mezinárodního obchodu s hlavními představiteli a myšlenkami. Druhá kapitola pojednává o vývoji obchodní politiky, která představuje souhrn zásad a opatření používaná v mezinárodním obchodě. Zmíněné jsou také obchodní organizace, jejich dělení a funkce, které mají podstatnou roli v mezinárodním obchodě. Ve třetí a čtvrté kapitole jsou popsány ekonomiky obou zemí z pohledu národního hospodářství doplněné makroekonomickými daty o jejich vývoji, mírou otevřenosti ekonomiky a významnými obchodními partnery. Poslední kapitola zahrnuje data o vývoji vzájemného obchodu.

Klíčová slova

HDP, inflace, komodity, míra otevřenosti ekonomiky, nezaměstnanost

Annotation

The bachelor thesis deals with the international trade between the Czech Republic and the Federal Republic of Germany. It focuses on the economic development of both countries and their mutual trade. The theoretical part defines the history of international trade with the main representatives and ideas. The second chapter deals with the development of trade policy, which is a summary of principles and measures used in the international trade. This chapter also includes trade organizations, their divisions and functions, which play a significant role in international trade. The third and fourth chapters describe the economies of both countries from the perspective of the national economy with macroeconomic data of their development, degree of trade openness and major trading partners. The last chapter includes data on the development of mutual trade.

Key words

Commodities, GDP, inflation, trade openness, unemployment

Obsah

Seznam zkratk.....	10
Seznam tabulek.....	11
Seznam obrázků.....	11
Úvod	12
1 Zahraniční obchod.....	14
1.1 Teorie mezinárodního obchodu	14
1.1.1 Merkantilismus	15
1.1.2 Klasická ekonomie	16
1.1.3 Neoklasická ekonomie.....	19
1.1.4 Alternativní teorie mezinárodního obchodu.....	21
2. Obchodní politika	23
2.1 Protekcionismus.....	23
2.2 Liberalismus.....	24
2.3 Nástroje obchodní politiky.....	25
2.3.1 Autonomní nástroje.....	25
2.3.2 Smluvní nástroje.....	27
2.4 Mezinárodní organizace v mezinárodním obchodu.....	27
2.4.1 GATT	27
2.4.2 WTO.....	28
2.4.3 OECD	29
2.4.4 Mezinárodní měnový fond	30
2.4.5 Světová banka	30
3. Česká republika	33
3.1 Národní hospodářství České republiky.....	33
3.2 Makroekonomické ukazatele České republiky	34
3.2.1 HDP.....	35
3.2.2 Nezaměstnanost.....	36
3.2.3 Inflace.....	37
3.3 Míra otevřenosti ekonomiky.....	38
3.4 Hlavní obchodní partneri České republiky	39
4. Německo	41
4.1 Národní hospodářství Německa.....	41

4.2 Makroekonomické ukazatele Německa	42
4.2.1 HDP	43
4.2.2 Nezaměstnanost.....	44
4.2.3 Inflace.....	45
4.3 Míra otevřenosti ekonomiky Německa.....	46
4.4 Hlavní obchodní partneři Německa	47
5. Vzájemný obchod	49
5.1 Vzájemný obchod v letech 2011-2018	49
5.2 Komoditní struktura dovozu ze SRN.....	50
5.3 Komoditní struktura vývozu do SRN	51
5.4 Obchod s deseti nejvýznamnějšími spolkovými zeměmi v letech 2011–2018	52
Závěr.....	54
Seznam použité literatury	56

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FAO	Organizace pro výživu a zemědělství
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu
HDI	Index lidského rozvoje
HDP	Hrubý domácí produkt
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
ICSID	Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů
IDA	Mezinárodní asociace pro rozvoj
IFC	Mezinárodní finanční korporace
IMF	Mezinárodní měnový fond
ITO	Mezinárodní obchodní organizace
MIGA	Multilaterální agentura pro investiční záruky
NATO	Severoatlantická aliance
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OEEC	Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
OSN	Organizace spojených národů
RVHP	Rada vzájemné hospodářské pomoci
SRN	Spolková republika Německo
TPCA	Toyota Peugeot Citroën Automobile
WTO	Světová obchodní organizace

Seznam tabulek

Tabulka 1: Příklad absolutní výhody	17
Tabulka 2: Příklad komparativní výhody.....	18
Tabulka 3: Příklad H-O modelu.....	20
Tabulka 4: Průměrná meziroční míra inflace.....	38
Tabulka 5: Zahraniční obchod ČR-SRN v letech 2011-2018.....	50
Tabulka 6: Komoditní struktura dovozu ze SRN (2018).....	51
Tabulka 7: Komoditní struktura vývozu do SRN (2018).....	52
Tabulka 8: Obrat zahraničního obchodu ČR se spolkovými zeměmi.....	53

Seznam obrázků

Obrázek 1: Meziroční vývoj HDP České republiky	35
Obrázek 2: Meziroční vývoj nezaměstnanosti České republiky	37
Obrázek 3: Otevřenost ekonomiky České republiky	39
Obrázek 4: Hlavní zahraničně obchodní partneři ČR v roce 2018	40
Obrázek 5: Meziroční vývoj HDP Německa	44
Obrázek 6: Meziroční vývoj nezaměstnanosti Německa	45
Obrázek 7: Meziroční vývoj inflace Německa	46
Obrázek 8: Otevřenost ekonomiky Německa	47
Obrázek 9: Hlavní obchodní partneři Německa	48
Obrázek 10: Srovnání meziročního růstu HDP	49

Úvod

Bakalářská práce se zabývá mezinárodním obchodem mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo a jejím cílem je dozvědět se více o nejdůležitějším obchodním partnerovi. Mezinárodní obchod je velmi zajímavý svým vývojem a tím, co přináší svou funkcí. Tvoří proces rozvoje ekonomiky daného státu a má tak důležité postavení. Česká republika má za hlavní partnery v oblasti mezinárodního obchodu státy, se kterými sousedí, ale největším partnerem je Spolková republika Německo, která velmi výrazně ovlivňuje ekonomický chod země ze středu Evropy. Už jen číslo sahající přes 1/3 veškerého exportu České republiky směřující do Spolkové republiky Německa naznačuje, jak obsáhlá by tato práce musela být, aby pokryla veškeré informace ze vzájemného obchodu (BusinessInfo, 2019). Exportním pohledem je Německo dlouholetou partnerskou záležitostí a to proto, že je pro podniky velice atraktivní a stabilní. Statistiky také uvádějí, že je i Česká republika důležitá pro Německo (BusinessInfo, 2019). Pokud uvážíme, že největším importérem do Německa je Čína, která patří mezi největší ekonomiky světa a do roku 2030 má být s výrazným odstupem největší (Bloomberg, 2019), tak sedmá pozice patřící České republice jen podtrhuje její důležitost (BusinessInfo, 2019). Zároveň je to ale i hrozbou, jelikož různé ekonomické výkyvy na straně Německa hrají roli při exportování do sousední země.

Bakalářská práce je rozdělena do 5 kapitol. První kapitola se věnuje mezinárodnímu obchodu v historickém vývoji, kdy se stanovovala základní vymezení této vědní disciplíny. Ve druhé kapitole je zahrnuta zahraničně obchodní politika země, která je součástí hospodářské a zahraniční politiky státu. Představuje souhrn zásad a opatření, které stát s použitím obchodně-politických nástrojů provádí. Jsou zde také uvedeny kroky, které s rozvojem mezinárodního obchodu vznikly a ovlivňují tak rozhodování ekonomických subjektů. V poslední řadě kapitola pojednává o mezinárodních obchodních organizacích, které jsou svou funkcí v zahraničním obchodě velmi důležité. Třetí kapitola popisuje Českou republiku z hlediska národního hospodářství. V této části jsou uvedeny významné průmysly země a makroekonomické ukazatele, které nám přibližují ekonomickou situaci v České republice během posledních let. Součástí popisu je také míra otevřenosti ekonomiky, která nám ukazuje zapojení země do mezinárodního obchodu. Poslední část se zaměřuje na státy, se kterými Česká republika nejvíce obchoduje. Stejným postupem je ve čtvrté kapitole popsáno i Německo. Pátá kapitola se soustředí na vzájemné obchodování. Je zde zahrnutý

vývoj obchodu v posledních letech, komoditní struktura obchodu, a také jsou zde uvedeny nejvíce zajímavé a zároveň důležité spolkové země, se kterými Česká republika obchoduje.

1 Zahraníční obchod

Vývoj zahraničního obchodu sahá až do daleké historie ke vzniku prvních států. Definice zahraničního obchodu není jednotná, ale lze ho popsat jako historicky nejstarší a nejrozšířenější formu vnějších hospodářských vztahů (Fojtíková, 2009). Obchod může být uskutečněný barterově, tedy výměnou zboží za zboží, ale i peněžně. Obchodující strany uskutečňují obchod ve formě výrobků, služeb a práv (Fojtíková, 2009).

Zahraníční obchod je procesem zahrnujícím transakce, kdy se hospodářství jedné ekonomiky ve výměnném procesu spojí s hospodářstvím ekonomiky druhé. S rostoucí globalizací nastávají transformace překážek usnadňující průběh obchodování přes státní hranice. Jako základní faktor je uvedeno odstranění překážek usnadňující přeshraniční obchod. Volný pohyb zboží, služeb a kapitálu a technologické změny, zejména vývoj v oblasti komunikací, zpracování informací a dopravy, to vše usnadňuje vzájemné obchodování (Hamarnéková, 2005). Zapojení státu do mezinárodního obchodu znázorňuje tzv. míra otevřenosti, které se práce věnuje více v praktické části.

Hlavními subjekty mezinárodního obchodu z mikroekonomického pohledu jsou firmy, které realizují export a import. Stát plní roli regulace obchodování, a to z ochranných a fiskálních důvodů. Z hlediska firem jde většinou při vstupu na zahraniční trh o zvýšení zisku (Fojtíková, 2009).

Ke všemu došlo postupným historickým vývojem, který je popsán v následující části.

1.1 Teorie mezinárodního obchodu

Zahraníční obchod by mohl být označen jako vnější ekonomický vztah. Není to žádný fenomén, ale jde o činnost, která se provádí už tisíce let a která je ovlivňována řadou faktorů: politickými rozhodnutími, společností, ekonomickou situací, zdroji daného státu atd. Jakákoli transakce, ke které dochází mezi dvěma zeměmi, může být klasifikována jako mezinárodní obchod a zahrnuje soukromé i vládní obchodní činnosti. Cokoli související s prodejem zboží nebo služeb, dopravou nebo investicemi se považuje za mezinárodní obchod, pokud k tomu dochází mezi dvěma stranami v různých zemích (Fojtíková, 2009).

V historii vznikla spousta teorií a koncepcí, které různě transformovaly pojetí zahraničního obchodu. Na přelomu 20. a 21. století přichází obrovská a zásadní změna, která kompletně ovlivní světové trhy. Dochází totiž ke globalizaci, díky níž se obchodování usnadnilo zejména proto, že dochází k liberalizaci trhů (Hamernehová, 2005).

1.1.1 Merkantilismus

Merkantilismus je soustava názorů. Datujeme ho od 16. do 18. století a dělíme do dvou období: raný a rozvinutý (Fojtíková, 2009). Rozvíjel se především v západní Evropě.

Merkantilisté se soustředili zejména na národní bohatství. Tvrdili, že bohatství země je dáno množstvím drahých kovů v zemi. Veškerá obchodní činnost tak měla být směřována k hromadění drahých kovů. Drahé kovy získávala země buď přímo těžbou, nebo aktivní obchodní bilancí (Kubišta, 2009).

Merkantilismus měl několik základních myšlenek. Kromě už uvedeného hromadění drahých kovů a kolonizace, bylo také zajímavé vnímání zahraničního obchodu jako celku. Merkantilisté tvrdili, že jde o tzv. hru s nulovým součtem. To mělo znamenat, že při obchodování je jedna strana vítěz a druhá poražená. Fakt, že mezinárodní obchod založený na mezinárodní dělbě práce přináší zvyšování bohatství a je tak prospěšný pro obě zúčastněné strany, si nepřipouštěli.

Další myšlenkou bylo mít aktivní obchodní bilanci. S tou přišel představitel raného merkantilismu Antonio Serra, který tvrdil, že dostatek kvalifikovaných pracovníků přinese větší a kvalitnější výrobu, která poté bude exportovaná a na základě toho bude export vyšší než import, což má přinést aktivní obchodní bilanci státu. V merkantilismu prosazovaná aktivní obchodní bilance, tedy aby exportované mělo větší hodnotu než importované, byla podporovaná tzv. ochranářstvím. Jako první typ ochrany uvádím dovozní cla, která navyšovala importovanou hodnotu zboží, kterou musel importér zaplatit. Podniky byly ve výrobě podpořeny subvencemi na rozšíření výroby, které tak navýšily množství exportovaného zboží a aktivní obchodní bilance tak rostla (Holman, 2005)

V raném merkantilismu existovali také tzv. bullionisté, kteří usilovali o zákaz vývozu drahých kovů ze země. Jejich vize tedy byla spojená s placením importovaného zboží, kdy museli zaplatit druhému státu za zboží. Bullionisté tvrdili, že drahé kovy by neměly

opouštět daný stát a tím pádem jde opět vidět myšlenka podpory aktivní obchodní bilance (Kubišta, 2009).

Hlavním představitelem merkantilismu byl Thomas Mun (1571-1641). Tento Angličan napsal dílo „Bohatství Anglie ze zahraničního obchodu“, které bylo vydáno 3 roky po jeho smrti. Toto dílo je významné tím, že jako první jasně popisuje teorii obchodní bilance a je považováno za nejvýznamnější tvorbu období merkantilismu (Kubišta, 2009).

Thomas Mun byl také jedním z ředitelů Východoindické společnosti a potýkal se s kritikou bullionistů například za vysoce drahé exportní plavby do Indie. Bullionisté kritizovali Východoindickou společnost za pasivní obchodní bilanci. Thomas Mun ale právě svým pojetím obchodní bilance tvrdil, že není nutné mít aktivní bilanci se všemi státy, ale mít bilanci aktivní celkově (Holman, 2005).

Pro Thomase Muna byl důležitý také tzv. reexport, kdy stát doveze například suroviny, které zpracuje a poté pošle zpět jako hotové výrobky (Kubišta, 2009).

Thomas Mun si už v tomto období uvědomil nesrovnalosti v merkantilistické nauce. Vytknul myšlenku, že aktivní obchodní bilance vede k hromadění drahých kovů v zemi, a tudíž ke zvyšování množství peněz v ekonomice, a to vede k nárůstu cenové hladiny a snížení konkurenceschopnosti domácích podniků (Holman, 2005).

Ve Francii byl merkantilismus za vlády Ludvíka XIV spojen s osobností Jeana Baptisty Colberta. Byl francouzským ministrem financí, který různými kroky podporoval obchod a tomuto období říkáme colbertismus, což byl ekonomický program, který měl dostat Francii do pozice evropské mocnosti.

1.1.2 Klasická ekonomie

Klasická ekonomie je ekonomická teorie, která začíná vydáním díla „Pojednání o podstatě a původu bohatství národů“ v roce 1776. Vznik teorie byl založený na odporu k merkantilistickému myšlení. Klasická ekonomie je soubor ekonomických teorií (Holman, 2005).

Základ této teorie z hlediska filozofie položili zejména John Locke a David Hume. Ve Francii to pak byli fyziokraté (Holman, 2005). Klasickou ekonomii prolínal liberalismus, který byl v jejich přesvědčení ideální, jelikož se jednalo o svobodné obchodování.

1.1.2.1 Adam Smith

Hlavním představitelem klasické ekonomie byl Adam Smith (1723–1790), skotský filozof, autor a ekonom. Jeho dílo „Pojednání o podstatě a původu bohatství národů“, které vydal v roce 1776, je považováno za základ ekonomie jako vědy a rozvoj ekonomie jako samostatné vědní disciplíny. Smith je autorem doktríny „neviditelné ruky trhu“ a zároveň podporovatel svobodného a plně konkurenčního prostředí pro ekonomický a společenský rozvoj (Holman, 2005).

Neviditelná ruka trhu Adama Smithe vychází z přesvědčení, že ekonomické jevy a procesy jsou odvozeny z přirozené povahy člověka a v podstatě říká: člověk sledující svůj osobní zájem uvádí do pohybu systém, který je pak zdrojem celkové efektivity. Neviditelná ruka trhu spojuje individuální a společenský zájem, který vytváří soulad (Holman, 2005). Smith jako kritik merkantilismu upozorňuje na fakt, že zásahy státu do hospodářství představují zábranu jakéhokoliv rozvoje.

Práce a produktivita práce je podle Adama Smithe zdrojem bohatství. Bohatstvím pro něj byly výrobky, které uspokojovaly potřebu. Rozhodující byla mezinárodní dělba práce jako uspořádání, které zvyšuje celosvětové bohatství (Kubišta, 2009).

Adam Smith ve svém díle uvádí myšlenku, že každý stát by se měl zaměřit na výrobu těch výrobků, pro které má předpoklady. Tato myšlenka se nazývá teorie absolutních výhod (Kubišta, 2009). Podle Smithe by se měla každá země zaměřit na výrobu zboží, které dokáže v porovnání s další zemí vyrobit levněji, a poté obchodovat se zeměmi, kde se daná komodita vyrábí draž a opačně dovážet výrobky, které se v jiné zemi vyrobí levněji (Kubišta, 2009).

Situaci budeme demonstrovat na následujícím příkladu:

Tabulka 1: Příklad absolutní výhody

Pracovní náročnost	Švédsko	Španělsko
Automobily	500	1000
Hodinky	50	10

Zdroj: vlastní zpracování podle (Kubišta, 2009)

Z uvedené tabulky vyplývá, že Švédsko je schopné vyrobit automobily s využitím menšího množství práce než Španělsko, které ale naopak potřebuje méně jednotek práce k výrobě hodinek než Švédsko. Z uvedeného tedy vyplývá, že Švédsko má absolutní výhodu při výrobě automobilů, zatímco Španělsko má absolutní výhodu při výrobě hodinek a měly by se tak zaměřit na výrobu těchto produktů a následně je mezi sebou směňovat.

Pokud bychom opravdu hodnotili výrobky množstvím práce, tak by z výše uvedeného vyšlo, že směnný poměr ve Švédsku bude 10 hodin za 1 automobil a ve Španělsku 100 hodin za 1 automobil.

Výroba automobilů je levnější ve Švédsku, ale výroba hodinek je dražší než ve Španělsku. Pokud by se daným zemím chtělo obchodovat s těmito komoditami, může být problémem nalezení kompromisu při hledání určitého směnného poměru, jelikož Švédci považují španělský směnný poměr za výhodný, zatímco Španělům by se líbilo obchodování podle švédského směnného poměru. Obchod tak bude výhodný v případě, že zmíněné země naleznou bod střetu v intervalu směnných poměrů.

1.1.2.2 David Ricardo

David Ricardo se narodil v roce 1772 v Londýně a zemřel v roce 1823 (Holman, 2005). Je známý především jako tvůrce komparativní výhody, která na rozdíl od teorie absolutní výhody zohledňuje situaci, při které má země výhodu levnější výroby obou výrobků.

Situaci budeme demonstrovat na následujícím příkladu:

Tabulka 2: Příklad komparativní výhody

Produktivita práce	Belgie	Rakousko
Automobily	20	5
Pivo	200 000	45 000

Zdroj: vlastní zpracování podle (Kubišta, 2009)

Na příkladu komparativní výhody vidíme, že Belgie má větší produktivitu práce při výrobě obou komodit. Podle teorie komparativní výhody se nyní zaměříme na otázku, zda by měla Belgie obchodovat s Rakouskem, když dokáže vyrobit obě komodity levněji.

Směnný poměr v Belgii bude 10 000 piv za 1 auto, zatímco v Rakousku to je 9 000 piv za automobil. To ale znamená, že automobily jsou levnější v Rakousku a pivo v Belgii. Pokud se tedy Belgie zaměří na výrobu piva a Rakousko na výrobu aut, tak vzájemné obchodování podle komparativní výhody přinese zlepšení situace pro obě země.

U teorie komparativní výhody porovnáváme náklady obětované příležitosti. Při obchodování jde o hodnotu nejhodnotnějšího statku, která musí být obětována ve prospěch zvoleného statku. Například o výše uvedeném příkladu můžeme říct: vyrobí-li Belgie jeden automobil, obětuje 10 000 piv. Rakousko naopak obětuje 9 000 piv. Rakousko tak má nižší náklady obětované příležitosti výroby automobilů a má tak komparativní výhodu. Belgie má naopak nižší náklady obětované příležitosti výroby piva a má komparativní výhodu při výrobě piva (Kubišta, 2009).

U uvedených příkladů teorie absolutní a komparativní výhody jsou uvedené jednotky rozdílné v názvu. U absolutní výhody jsou uváděné hodnoty pracovní náročnosti, zatímco u komparativní výhody jsou uvedeny hodnoty produktivity práce. V podstatě je mezi nimi inverzní vztah a to znamená, že výsledek je vždy stejný. Například: pokud výroba hodinek ve Španělsku zabere 10 jednotek práce, tak jeho produktivita práce bude 1/10 za jednu hodinu práce (Kubišta, 2009).

1.1.3 Neoklasická ekonomie

Neoklasická ekonomie má své počátky v roce 1870, kdy se objevuje tzv. marginalistická teorie. Zakladatelé neoklasické školy sice navazují na klasickou školu, ale právě statky pojali jinak. Pracovní teorii z klasické školy nahradili teorií marginalistickou, která uvádí, že hodnota statků je dána jejich užitečností a vzácností. Přívlastek „neoklasická“ má znamenat posun a rozvinutí předchozích myšlenek (Jurečka, 2017).

1.1.3.1 Keynesovská ekonomie

Keynesovská ekonomie souvisí s osobou Johna Maynarda Keynesa a jeho dílem „Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz“. V tomto období probíhala Velká hospodářská krize a byla potřeba přijít s novou teorií, jelikož panovalo přesvědčení o nefunkčnosti „neviditelné ruky trhu“. Keynes se zabýval nutností zásahu státu do hospodářství (Jurečka, 2017).

1.1.3.2 Heckscherův a Ohlinův model

Heckscher – Ohlinův model vznikl ve Stockholmu a předpokládá následující:

- vybavenost zemí je relativně odlišná
- výrobky lze podle náročnosti výroby rozdělit na kapitálově a pracovní náročné
- výrobní technologie jsou pevně dány pro všechny země stejně
- pohyblivost výrobních faktorů mezi zeměmi je omezen (Kubišta, 2009)

Tento model uvádí, že země se liší svou relativní vybaveností výrobními faktory. Na demonstrováném příkladu zahrneme práci a kapitál jako výrobní faktory doplněné do rovnice. Za výrobní faktor považujeme ještě půdu.

Model tedy jasně říká, že v zemi, která je lépe vybavena kapitálem, bude kapitál relativně levnější, a to vychází u neoklasické teorie z relativní nabídky (Kubišta, 2009). Pracujeme tedy s kapitálem K a prací L. Rovnice vypadá takto:

$$\left(\frac{K}{L}\right)_A > \left(\frac{K}{L}\right)_B$$

Situaci budeme demonstrovat na následujícím příkladu:

Tabulka 3: Příklad H-O modelu

H-O Model	Země A	Země B
Kapitál	20	200
Práce	200	600

Zdroj: vlastní podle (Kubišta, 2009)

Z uvedených hodnot můžeme vidět, že země A má 20 jednotek kapitálu a 200 jednotek práce. Země B má 200 jednotek kapitálu a 600 jednotek práce. Z tabulky dále vidíme, že země B je absolutně vybavená prací i kapitálem. Země B je relativně lépe vybavena kapitálem, měla by se tedy soustředit na kapitálově náročné výrobky. U země A vidíme, že je relativně lépe vybavena prací a měla by se tedy specializovat na pracovní náročné výrobky, i přesto že je absolutně vybavena prací hůře než země B (Kubišta, 2009).

1.1.3.3 Stolperův a Samuelsonův teorém

Tento teorém rozšiřuje Heckscher a Ohlinův model. Při zvýšení ceny kapitálově náročné komodity, například z důvodu růstu poptávky, se zvýší i cena kapitálu. Země, která je zaměřená na kapitálově náročné výrobky, se na základě zvýšení ceny začne orientovat na zvýšení výroby kapitálově náročných výrobků. V zemi vyrábějící kapitálově náročné výrobky dojde ke zvýšení výroby a ke zlepšení směnné relace. V zemi vyvážející kapitálově náročný výrobek dojde ke zvýšení dovozu pracovně náročného výrobku, jelikož dochází k omezení jeho výroby. V druhé zemi bude situace opačná se zhoršením směnné relace (Kubišta, 2009).

1.1.3.4 Teorém o vyrovnání cen výrobních faktorů

Tento teorém pojednává o rozšíření Heckscher Ohlinova modelu o vliv mezinárodního obchodu na ceny výrobních faktorů. Teorém ve své podstatě uvádí, že zapojení země do mezinárodní dělby práce v rámci mezinárodního obchodu také znamená změnu struktury rozdělení domácího důchodu (Kubišta, 2009).

1.1.3.5 Leontiefův paradox

Tento paradox se zaměřil na platnost Heckscherova a Ohlinova modelu v USA. Leontiefa zajímalo, kolik jednotek práce a kapitálu se uvolní, když USA sníží export o 1 milion USD, a kolik dodatečných jednotek práce a kapitálu by Spojené státy potřebovaly, pokud by chtěly nahradit dovozy v hodnotě 1 milionu USD. Spojené státy byly totiž v té době zemí, která byla velmi dobře vybavena kapitálem, ale i přesto vyvážela především pracovně náročné výrobky (Kubišta, 2009).

1.1.4 Alternativní teorie mezinárodního obchodu

Odbourávají některé z tradičních předpokladů. Konkrétně zpochybňují více praktickou než teoretickou správnost (Kubišta, 2009).

1.1.4.1 Teorie dětských odvětví

Německý ekonom Friedrich List v této teorii uváděl, že je dobré pro zaostalé země na určitý čas chránit domácí trh před konkurencí, než bude průmysl schopný být konkurenční na globálním trhu. Sám tuto teorii uváděl na rodné zemi, která byla v té době zaostalá (Kubišta, 2009).

1.1.4.2 Teorie zbídačujícího růstu

Autorem této teorie je indický ekonom Jagdish Bhagwati, který zpozoroval, že firmy v rozvojových zemích reagují na změnu světové ceny produkce opačně, než by vlastně v neoklasickém pojetí bylo standardní. Výrobci totiž podle Bhagwatiho při snížení ceny zvyšují objem výroby a vývoz, jelikož se snaží o kompenzaci snížení svých příjmů s poklesem světové ceny. Přitom ale při zvýšení výroby a vývozu tlačí na snížení světové ceny (Kubišta, 2009).

1.1.4.3 Teorie periferní ekonomiky

Autorem je argentinský ekonom Paul Prebisch, který ve své teorii zhoršující se směnné relace označil rozvojové země jako periferie a vyspělé ekonomiky jako centra. Uvedl, že na vývozech rozvojových zemí se podílejí výrobky s nízkou přidanou hodnotou a podstatnou část vývozu centra tvoří výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Podle Prebishe vede ke zhoršování směnných relací z pohledu periferie, že důchodová pružnost poptávky po výrobcích s vysokou přidanou hodnotou je vyšší než u výrobků s nízkou přidanou hodnotou (Kubišta, 2009).

2. Obchodní politika

Obchodní politiku můžeme definovat jako souhrn zásad a opatření, jež stát provádí v oblasti zahraničního obchodu s použitím obchodně politických nástrojů (Fojtíková, 2009). Obchodní politiky jsou specifické pro každou zemi a jsou formulovány jejími veřejnými činiteli. Jejich cílem je posílit mezinárodní obchod daného státu. Obchodní politika země zahrnuje nejrůznější opatření a je součástí hospodářské politiky státu. Mezi základní úkoly obchodní politiky patří zajišťování proporcionality a vzájemnosti v ekonomických vztazích se zahraničím, ovlivňování rozsahu vývozu a dovozu zboží, teritoriální i komoditní struktury zahraničního obchodu a vytváření institucí pro rozvoj hospodářských vztahů (Fojtíková, 2009).

Existují dva typy obchodní politiky, kterými jsou protekcionismus a liberální obchodní politika.

2.1 Protekcionismus

Význam protekcionismu můžeme odvodit už z názvu, který vznikl z anglického protect (tj. chránit). Protekcionismus je ochránářství a týká se vládních akcí a politik, které omezují mezinárodní obchod ve prospěch domácí ekonomiky. Protekcionistická politika je obvykle prováděna s cílem zlepšit hospodářskou činnost v domácí ekonomice, ale může být také prováděna z důvodů bezpečnosti a zkvalitnění domácího trhu. Jak uvádí Kubišta a kolektiv: protekcionistický přístup vede ke konzervaci stereotypů v domácí výrobě, k zachování výrobní struktury a ke konzervaci úrovně výrobní základny, k potlačení konkurence na vnitřním trhu (Kubišta, 2009).

Při větším zaměření na vývoj protekcionismu se nyní vrátíme k merkantilismu. Merkantilismus se dělí na raný a rozvinutý (Fojtíková, 2009). Raný merkantilismus byl se svými kroky a myšlenkami formou protekcionismu, kdy při myšlence, že bohatství země je dáno množstvím peněz v zemi, chránil domácí trh tím, že podporoval vývoz, ale omezoval dovoz. Výjimkou byly pouze suroviny (Fojtíková, 2009).

V rozvinutém merkantilismu se předchozí myšlenka rozvíjela. Sice se stále pokládala hodnota množství peněz v zemi jako ekvivalent bohatství daného státu, jsou ale podle představitelů prostředkem pro získání většího množství peněz (Fojtíková, 2009). Tohle

přesvědčení se shrnulo do teorie obchodní bilance, která měla být aktivní, jak je uvedeno v úvodu. Export tedy převažoval import a od toho byla odvíjená regulace mezinárodního obchodu.

Historické spojení s protekcíonismem v období merkantilismu nalezneme například v Anglii a ve Francii. Ve Francii za vlády Ludvíka XIV pracoval jako ministr financí Jean Baptiste Colbert, který je známý pro tzv. colbertismus (Holman, 2005).

Ve světě existuje také velmi zvláštní typ protekcíonismu, a tím je autarkie. Autarkie znamená, že stát úplně zamezí dovozu a vývozu (Fojtíková, 2009). Tento typ absolutního protekcíonismu najdeme například v Severní Koreji, historicky například v Číně.

2.2 Liberalismus

U protekcíonismu jsme se vraceli k merkantilismu, který svými myšlenkami o ochraně domácího trhu zastupoval formu protekcíonismu a nyní se u tématu liberalismu vrátíme ke klasické ekonomii. Liberalismus v mezinárodním obchodě můžeme popsat jako postupné odstraňování obchodních bariér. Je jakousi formou svobody obchodování, při které se obchod a konkurence vytváří nezávisle (Fojtíková, 2009).

V historii vzniku liberalismu se vracíme do Francie k tzv. fyziokratům, což byli průkopníci, kteří se zasloužili o vytvoření teoretického základu volného obchodu v 18. století (Fojtíková, 2009). Fyziokraté kritizovali merkantilisty, a to zejména francouzského ministra financí, který způsobil úpadek zemědělství. Fyziokraté totiž hlásali, že zemědělství je jediným produktivním sektorem v hospodářství (Fojtíková, 2009).

Hlavním představitelem liberalismu byl Francouz Francois Quesnay, vystudovaný lékař, který se například staral o francouzského krále Ludvíka XV. Další rozvoj našel liberalismus v Anglii u Adama Smitha a Davida Ricarda a již uvedených teorií (Holman, 2005).

Velké změny přinesla hospodářská krize ve 30. letech 20. století. Krize přinesla špatnou ekonomickou situaci zahrnující vysokou nezaměstnanost, snížení vzájemné ekonomické spolupráce a například politické změny, čímž se zvyšovala nedůvěra (Fojtíková, 2009).

V roce 1947 došlo k uzavření Všeobecné dohody o clech a obchodu GATT (General Agreement on Tariffs and Trade). Jedná se o smluvní ustanovení popisující závazky v mezinárodním obchodě. Touto smlouvou se budeme více zabývat v části o obchodních

organizacích. V dalším historickém vývoji byl liberalistický vývoj narušen v letech 1947-1991 tzv. studenou válkou. Toto období je významné především silným politickým napětím, které také způsobilo omezení vzájemného obchodování (Fojtíková, 2009).

2.3 Nástroje obchodní politiky

Stát má v rámci obchodní politiky k dispozici různé obchodně politické nástroje a opatření (Kubišta, 2009). Nástroje rozdělujeme na autonomní a smluvní.

2.3.1 Autonomní nástroje

Jedná se o jednostranná opatření státu, která chrání domácí výrobce před vnějším prostředím (Kubišta, 2009). Podpora domácího výrobce je především ze snahy podpořit export tuzemského výrobce a omezit import vnějších dodavatelů. Autonomní nástroje dělíme na:

- tarifní nástroje
- netarifní nástroje

2.3.1.1 Tarifní nástroje

Mezi tarifní nástroje patří zejména cla. Clo je peněžní částka, kterou vybírá stát při přechodu zboží přes celní hranice daného státu. Clo je příspěvkem do státního rozpočtu, ale také způsob, jak chránit domácí trh.

Clo má také různé modifikace, a to:

- clo vázané – je úroveň cla, která byla vyjednána v rámci liberalizačních jednání
- aplikovaná celní sazba – je výše cla, které bylo uvaleno na zboží při jeho dovozu, respektive vývozu
- průměrná sazba cla – vyjadřuje průměrnou celní sazbu v rámci daného časového pásma nebo jednotlivých skupin (Fojtíková, 2009)

Clo můžeme také dělit podle účelu:

- fiskální – jak už název napovídá, jedná se o příjem do státního rozpočtu
- ochranné – chrání domácí trh a může mít různý charakter, který potom upravuje cla na různé druhy:
  - preferenční – usnadněný přístup dováženého zboží na trh
  - diferenční – stát uvaluje na zboží, které je dopravováno na cizích lodích; slouží k podpoře domácích dopravců
  - vyrovnávací – je uplatňované na státem subvencované dovážené výrobky, které tímto způsobem poškozují domácí výrobce
  - antidumpingové – opatření v případě prokázání dumpingu
  - kompenzační – clo je vyšší hodnoty a je používáno za účelem zmírnění nevýhod domácí produkce
  - odvetné – přírážka k celním sazbám (Fojtíková, 2009)

Clo dále dělíme podle typu výpočtu na:

- valorické – určené určitým procentem z ceny zboží
- specifické – je stanoveno pevnou částkou za fyzickou jednotku (kus, barel, tuna atd.)
- diferencované – má podobu diferencovaného valorického cla, kdy je sazba cla stanovena v procentech, odstupňované pro různé ceny téhož druhu zboží, ale také se vyskytuje jako diferencované specifické clo, které se stanovuje za jednotku míry, váhy nebo od kusu
- smíšené – kombinace cla valorického a specifického; jeho účelem je odstranit vliv kolísání zahraničních cen na ceny vnitřní (Fojtíková, 2009)

Podle úrovně regulace na:

- autonomní clo – má vyšší hodnotu a jedná se o clo aplikované na státy, se kterými nemá daná země smluvní závazky a které zároveň nejsou členy WTO
- smluvní clo – je aplikováno na základě smluv o vzájemném poskytování celních výhod (Fojtíková, 2009)

A podle pohybu na:

- dovozní – z ochranného důvodu
- vývozní – není moc časté; důvod většinou finanční nebo ochranný
- tranzitní – plnilo fiskální účel, bylo ale zrušeno (Fojtíková, 2009)

2.3.1.2 Netarifní nástroje

Netarifní nástroje jsou charakteristické jako omezení. Mezi hlavní nástroje patří:

- množstevní opatření: vyhlášené jako dovozní (vývozní) kvóty
- opatření státu v oblasti fiskální politiky a devizového režimu
- technické překážky (Fojtíková, 2009)

2.3.2 Smluvní nástroje

Jak už název napovídá, jedná se o smlouvy mezi stranami o regulaci obchodu. Základem je mezinárodní smlouva, která upravuje vzájemné obchodování. Hlavní členění této smlouvy je:

- podle počtu stran – určuje ho množství podepsaných států
- podle možností omezení přístupu k nim – smlouvy se zde dělí na otevřené, polootevřené či uzavřené; dělení je podle umožnění dalším zemím k zapojení se do smluvních závazků
- podle předmětu úpravy – smlouvy zabývající se obchodní spoluprací, ochranou práv duševního vlastnictví, dopravou, přepravou atd. (Fojtíková, 2009)

2.4 Mezinárodní organizace v mezinárodním obchodu

Obchodní organizace jsou sdružení, která liberalizují obchod mezi členskými zeměmi. Jsou rozděleny na mezivládní a nevládní. Obchodní organizace jsou zřízeny pro konkrétní účely, kterými jsou především podpora obchodování a zlehčení celého procesu. Členství je dobrovolné a vstupem se zavazují z určité části plnit stanoviska vytvořená na jednáních organizace. Cílem je pomoci svým členům využívat různé ekonomické výhody (Štěrbová, 2015).

2.4.1 GATT

General agreement on Tariffs and Trade v překladu znamená Všeobecná dohoda o clech a obchodu. Je to mnohostranná dohoda, která vznikla v roce 1947 v Bretton Woods v New

Hampshire, USA. Na Brettonwoodské konferenci, kde byli přítomní i zástupci z Československa, vznikl Mezinárodní měnový fond a Světová banka. GATT vznikla při snaze OSN vytvořit obchodní agenturu ITO, která kvůli neshodám vůbec nevešla v platnost.

Na konferenci v Bretton Woods probíhala bilaterální jednání o celních sazbách jednotlivých položek obchodu (Kubišta, 2009). V této době se také odehrávala druhá světová válka, takže byl na programu vznik organizací, které by pomohly rozvíjet světový obchod a které by zlepšily a stabilizovaly ekonomickou situaci. Z jednání vznikly IMF, tedy Mezinárodní měnový fond a IBRD, tedy Banka pro obnovu a rozvoj.

Zajímavostí ovšem je, že přípravy na liberalizaci obchodu zastavily Spojené státy americké, které podepsanou dohodu v roce 1950 z důvodu obav velké regulace obchodní politiky vůbec nepředložily k ratifikaci (Kubišta, 2009). GATT tak nebyla institucionalizována. Po tomto období začalo osm jednacích kol. Postupně se jednalo o snižování celních sazeb, a to především na průmyslové výrobky. Postupně se zaváděla i netarifní opatření jako například antidumping. V letech 1986–1994 se udála důležitá jednání a to tzv. Uruguayské kolo. Uruguayské kolo bylo posledním, osmým jednáním, na kterém se řešila zejména liberalizace obchodu a tvrdší obrana vůči protekcionismu. V posledním, osmém roce jednání, proběhla nejdůležitější schůze, na které se v Maroku podepsal vznik WTO neboli Světové obchodní organizace. Vznik podepsalo všech 125 členských států (Ministerstvo financí České republiky, 2018).

2.4.2 WTO

World Trade Organization neboli Světová obchodní organizace vznikla v roce 1995 jako nástupce GATT. Sídlí v Ženevě a momentálně má 164 členů (Ministerstvo financí České republiky, 2018). Organizace funguje na tzv. principu „members-driven organization“, což znamená, že veškeré iniciativy přichází od členů (Kubišta, 2009). Světová obchodní organizace upravuje obchodní pravidla s cílem růstu výroby a obchodu se zbožím a službami, ale zároveň aby vše bylo konáno v rámci trvalého rozvoje a zachování životního prostředí (Ministerstvo financí, 2005).

V rámci Světové obchodní organizace probíhají jednání a výsledným přijetím rozhodnutí označujeme jako konsensus. Hlasování v organizaci probíhá jen ve vymezených oblastech jako je rozpočet organizace nebo přijetí nových členů. Vše, co je v rámci mnohostranného

obchodního systému řešeno, podléhá souhlasu všech členů. To znamená, že i členové, kteří nemají v obchodním smyslu tak velký podíl, mohou rozhodnout o nepřijetí rozhodnutí (Kubišta, 2009).

Běžná činnost Světové obchodní organizace je zaměřena na transparentnosti obchodních politik členů a na diskusi k otázkám vztahujícím se k mezinárodnímu obchodu (Kubišta, 2009).

Mezi orgány WTO patří:

- **Konference ministrů** – je nejvyšší orgán, složený z představitelů jednotlivých členských zemí
- **Generální rada**
- Poté následují jednotlivé orgány jako **Rada pro zboží, Rada pro obchod, Rada pro služby, Rada pro TRIPS**, následují **výkonné orgány**, které se zaměřují na konkrétní části obchodu, a ještě **sekretariát WTO** v čele s generálním ředitelem (Ministerstvo financí České republiky, 2005).

2.4.3 OECD

Organization for Economic Cooperation and Development je v překladu Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj. Vznikla v roce 1961 a sídlí v Paříži. Celkem má 36 členů (Ministerstvo financí České republiky, 2018).

OECD stejně jako WTO vznikla až za určitých historických událostí, a také měla svého předchůdce. Tím byla OEEC (Organization for Economic Cooperation), organizace z roku 1947, která řídila americkou a kanadskou pomoc s tzv. Marshallovým plánem pro válkou zničenou Evropu (Kubišta, 2009).

Hlavní funkcí této organizace je rozhodně liberalizace mezinárodního obchodu, která má podpořit rozvoj světové ekonomiky. Její členské země se zavázaly prohlubovat spolupráci s cílem zvýšit zaměstnanost, životní úroveň a udržet finanční stabilitu. Těmito kroky mají státy přispět k hospodářskému rozvoji. Mezi další cíle patří přispívat ke zdravému ekonomickému rozmachu členských i nečlenských zemí a k rozvoji světového obchodu na mnohostranné a nediskriminační bázi v souladu s mezinárodními závazky. Dále sem patří například boj s korupcí, rozvoj vzdělávání, vědy a techniky a další (Kubišta, 2009).

Podstatnou funkcí OECD je také shromažďování údajů, ze kterých se vytváří analýza a tím se formují různá opatření, pravidla a kroky, které musí stát implementovat, pokud dojde ke schválení (Kubišta, 2009).

2.4.4 Mezinárodní měnový fond

International Monetary Fund v překladu Mezinárodní měnový fond vznikl, jak už bylo napsáno u WTO, v roce 1944 v Bretton Woods. Momentálně má 189 členů a sídlí ve Washingtonu D.C. (Ministerstvo financí České republiky, 2018).

Fond vznikl za těmito účely: podporovat mezinárodní měnovou spolupráci, usnadňovat rozšiřování a vyvážený růst mezinárodního obchodu, podporovat devizovou stabilitu, napomáhat vytváření mnohostranných platebních systémů, učinit své zdroje dočasně dostupné členům majícím potíže s platební bilancí, zkrátit trvání a zmírnit stupeň nerovnováhy v mezinárodních platebních bilancích členů (Ministerstvo financí České republiky, 2018).

Struktura MMF se dělí na:

- **Radu guvernérů** – je nejvyšší orgán. Členské země jsou zastoupeny guvernérem. Guvernér se funkce ujímá jmenováním členskou zemí
- **Výkonná rada** – je odpovědná za vedení každodenní agendy MMF. Skládá se z 24 ředitelů, kteří jsou voleni na dva roky. Členem Výkonné rady je i generální ředitel, který zde působí ve funkci předsedy Výkonné rady, která se obvykle schází několikrát týdně.
- **Nezávislý hodnotící orgán** – poskytuje objektivní a nezávislá hodnocení záležitostí souvisejících s MMF. Jedná se o orgán nezávislý na managementu MMF a fungující mimo dosah vlivu Rady výkonných ředitelů MMF (Ministerstvo financí České republiky, 2018).

2.4.5 Světová banka

World Bank v překladu Světová banka vznikla stejně jako Mezinárodní měnový fond v rámci konference v Bretton Woods v roce 1944. Banka sídlí v hlavním městě USA, Washingtonu D.C. (Ministerstvo financí České republiky, 2020).

Na brettonwoodské konferenci vznikla jako první IBRD, tedy Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj, společně s IDA, tedy Mezinárodní asociací pro rozvoj. Společně tvoří základ Světové banky (Kubišta, 2009).

Společným cílem je snížení chudoby ve světě posilováním ekonomik chudých států, zlepšení životní úrovně lidí prostřednictvím podpory hospodářského růstu a rozvoje (BusinessInfo, 2017).

Organizační struktura Světové banky:

- **Prezident** – je nejvyšším představitelem Světové banky
- **Rada guvernérů** – jedná se o vrcholný orgán řízení a každá země má svého zástupce. Guvernéry za jednotlivé státy bývají zpravidla ministři financí. Guvernér, který je jmenovaný za každý stát je pak guvernérem ve všech institucích Světové banky. Rada guvernérů Světové banky se schází s Radou guvernérů MMF jednou za rok na výročním zasedání.
- **Rada výkonných ředitelů** – připravuje každodenní program. Celkově má Rada výkonných ředitelů IBRD 25 ředitelů: 6 je do funkce jmenovaných (zástupci USA, Číny, Japonska, Německa, Francie a Velké Británie) a 19 výkonných ředitelů zastupujících ostatní země je volených. Zvolení i jmenování výkonní ředitelé pro IBRD jsou automaticky výkonnými řediteli IDA a IFC. Výkonní ředitelé MIGA jsou voleni podle jejich stanov samostatně (Ministerstvo financí České republiky, 2020).

Skupina Světové banky se skládá z:

- **Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)** – je nejstarší institucí Světové banky. Vznikla za účelem pomoci rekonstruovat a obnovovat světovou ekonomiku v poválečném období. V současné době se spolu s IDA věnuje snižování světové chudoby a zlepšování životní úrovně. Peněžní prostředky získává především z prodeje vlastních obligací. Momentálně má 189 členů.
- **Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA)** – jejím cílem je odstraňování chudoby v nejchudších rozvojových zemích prostřednictvím půjček s 0 % úrokem. Peněžní prostředky získává z příspěvků bohatších států. Momentálně má 173 členů.
- **Mezinárodní finanční korporace (IFC)** – vkládá finanční prostředky do perspektivních projektů soukromých subjektů především v rozvojových zemích, a to

formou dlouhodobých úvěrů a minoritních kapitálových vkladů. Momentálně má 185 členů.

- **Multilaterální agentura pro investiční záruky (MIGA)** – vznikla z důvodu přímých zahraničních investic v rozvojových zemích se zárukou soukromým investo-
rům, kteří mají obavy investovat v těchto zemích. MIGA byla založena v roce 1988
a momentálně má 181 členů.
- **Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů (ICSID)** – urovnává inves-
tiční spory. Vzniklo v roce 1966 a momentálně má 163 členů (Ministerstvo financí
České republiky, 2020).

3. Česká republika

Česká republika je malou zemí ležící ve střední Evropě s 10,65 milióny obyvatel (Eurostat, 2019). Česká republika je malá tržní ekonomika patřící k velmi rozvinutým průmyslovým zemím v porovnání se zeměmi bývalého Sovětského svazu. Je také součástí mezinárodních organizací jako: Evropská unie, NATO, OSN, WTO a další. Po sametové revoluci se české hospodářství velmi změnilo. Po letech komunistického vlivu bylo přetransformováno z centrální plánované ekonomiky na ekonomiku tržní. Tato změna vedla k většímu zapojení do spolupráce s ostatními zeměmi, a tedy k nárůstu zahraničního obchodu. Česká republika je malou otevřenou ekonomikou, která je velmi závislá na zahraničním obchodě. Podle žebříčku HDI (Index lidského rozvoje) patří mezi nejrozvinutější země světa. V roce 2019 ji byla udělena 26. pozice, staví se tak například před Francií, Itálií, Polsko či Slovensko (UNDP, 2019).

3.1 Národní hospodářství České republiky

Národní hospodářství je základem každého státu. Můžeme mu rozumět jako souhrnu činností hospodářského charakteru, které se odehrávají na území dané země.

Zemědělství v České republice je specifické obilninami (pšenice, ječmen, kukuřice), řepkou, chmelem, lnem, bramborami a cukrovou řepou. Jisté postavení zaujímá také vinnictví. U živočišné výroby jsou hlavními zástupci skot, vepř, drůbež a mléčné výrobky.

Hutnictví má v České republice dlouholetou tradici. Má výrazný vliv na rozvoj ekonomiky, zároveň ale silně přispívá ke znečišťování ovzduší. Hutnictví svádí těžké souboje se vztahem k životnímu prostředí, jelikož jde o velké investiční kroky. Typickými regiony pro hutnictví je oblast Vítkovic, Třince a Kladna.

Strojírenský průmysl je v České republice rozprostřený po celém jejím území. Strojírenství se sice daří, potýká se ale s nedostatkem pracovníků. To vede k automatizaci a zavádění technologií. Strojírenství je ovšem obecně nejvýraznějším ukazatelem vyspělosti státu.

V České republice je nejvýraznější automobilový průmysl, který podle statistik z roku 2018 zaměstnává 150 000 obyvatel (Kurzy.cz, 2018). Největší společností je Škoda auto

v Mladé Boleslavi. V České republice se ale vyrábí také velká konkurence Škody auto a to Hyundai. Následuje například Kia a u Kolína sídlí TPCA vyrábějící Toyota, Peugeot a Citroen. Vyrábí se zde také autobusy, nákladní automobily a známé jsou také traktory Zetor. Velmi podstatné jsou také součástky do automobilů, které vyrábí například společnost Bosch nebo Barum.

Chemický průmysl má v České republice také své postavení. Jedná se zejména o petrochemii, výrobu léků, gumárenský průmysl a výrobu papírů. Významná střediska petrochemie jsou v Litvínově, Kralupech nad Vltavou a v Pardubicích. Farmaceutický průmysl je spojený se společností Zentiva sídlící v Praze.

V České republice se těží zejména černé a hnědé uhlí, kaolin, jíl a uran. Situace u těžby uhlí se ale rapidně změnila. Snížení těžby se týká především černého uhlí (Česká geologická služba, 2019). V Jihomoravském kraji se těží také ropa a zemní plyn, a to zejména na Hodonínsku. V poslední době je také zajímavá situace ohledně těžby lithia na Krušnohorskú, kde by mělo být podle průzkumu asi 6 % světových zásob (Lidovky, 2017). Jeho cena rapidně roste s poptávkou po velkokapacitních bateriích. Česká republika má dvě jaderné elektrárny – Temelín a Dukovany.

Potravinářský průmysl v České republice je rozprostřený po celé zemi. Významnými oblastmi jsou například: Praha, Plzeň, České Budějovice, Olomouc a další. Velmi silné postavení mají pivovary, které navazují na dlouholetou tradici a stále se rozvíjejí a přibývají. Mlékárenský průmysl je také rozprostřený po celé zemi.

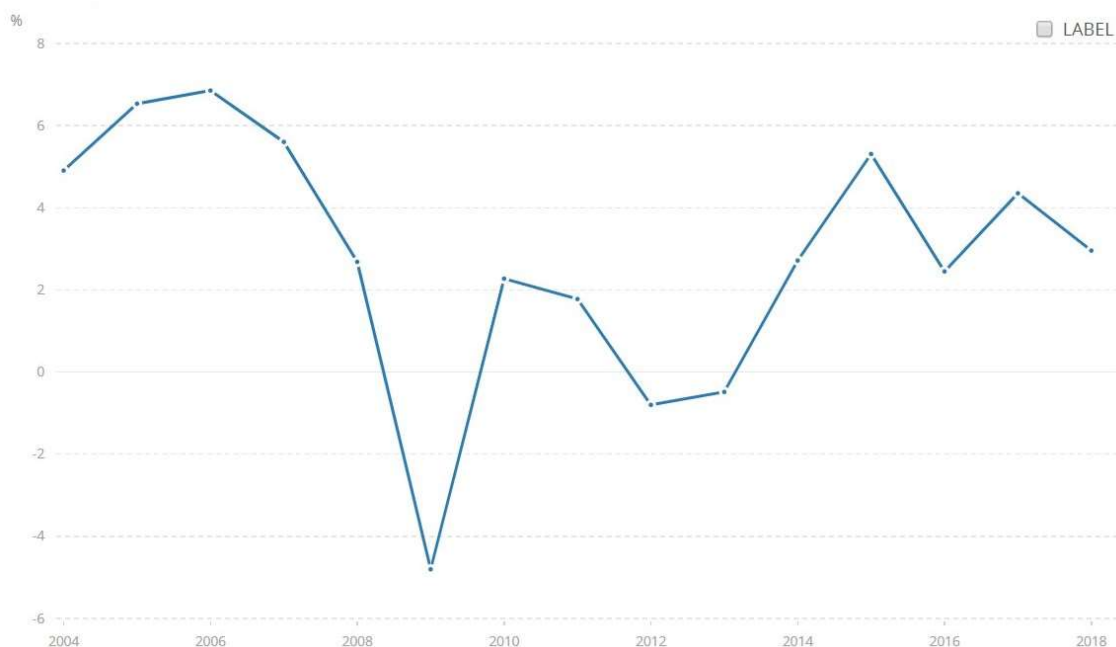
Zajímavým průmyslem je také průmysl zbrojní, který má v České republice dlouhodobou tradici, stejně tak jako průmysl sklářský nebo textilní.

3.2 Makroekonomické ukazatele České republiky

Makroekonomické ukazatele nám budou pomáhat v rámci ekonomického porovnání u obou zemí. Je to vlastně analytika ekonomiky země, která nám umožní sledovat historický vývoj a stanovit, jaká je aktuální ekonomická situace v zemi.

3.2.1 HDP

HDP České republiky zaznamenalo hodnotu 219 896 000 000 euro v roce 2019 (Country-economy, 2019). Na přiloženém grafu můžeme sledovat meziroční vývoj HDP. Mezi lety 2004–2006 sledujeme meziroční růst HDP, které bylo ovlivněno vstupem země do Evropské unie. V tomto období hospodářského růstu se otevřením trhu získal další impuls, který přispěl do celkové bilance zahraničního obchodu. Významným faktorem byly zejména zahraniční investice a navázání kvalitnějších vztahů se státy EU. Mezi lety 2008–2009 přichází největší meziroční pokles z důvodu celosvětové ekonomické krize. Rok 2009 je spojený s globální recesí. Byl to také rok, kdy přestal desetiletý růst a HDP České republiky zaznamenal propad o 4,1 %. Na grafu je také zřejmé, že šlo o největší propad ve sledovaném období, ale zároveň šlo i o největší propad HDP v samostatné historii České republiky. V roce 2010 byl růst 2,2 % a v období mezi koncem roku 2011 až do roku 2013, konkrétně prvního kvartálu, si prošla Česká republika dvěma recesemi. V roce 2015 narůstá HDP o 5,3 % a zaznamenáváme tak nejvyšší nárůst za posledních 8 let. Ke zvýšení pomohla silná domácí poptávka, spotřeba domácností a investice. V roce 2018 ekonomika rostla o 3 %. Podílela se na tom domácí poptávka a spotřební výdaje domácností (MPO, 2019).

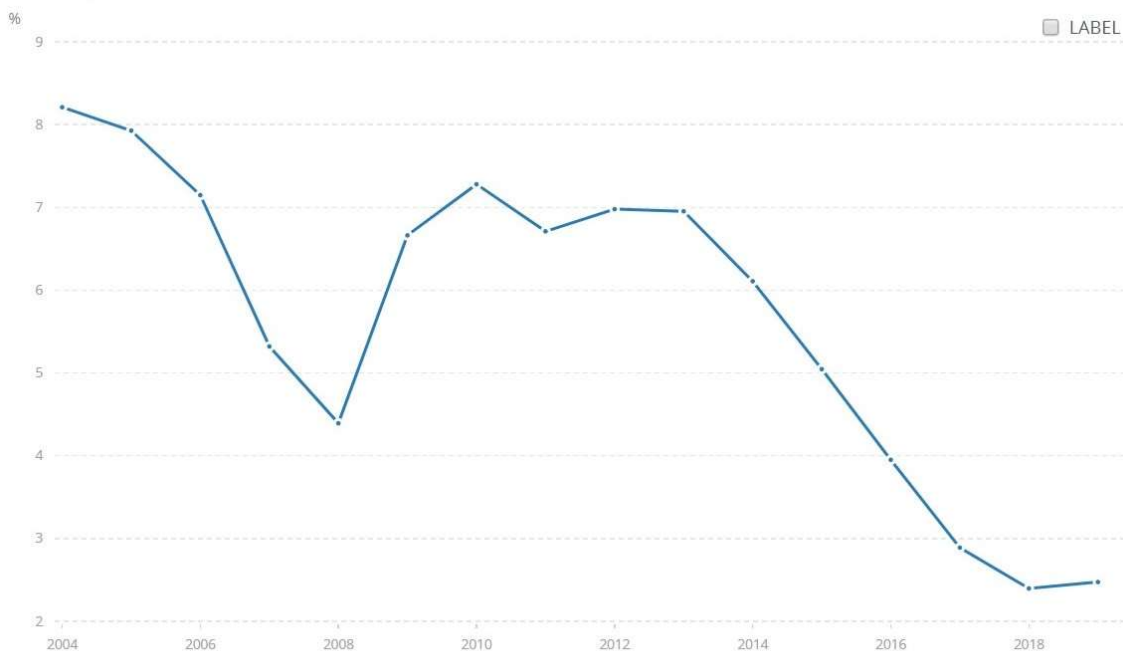
Obrázek 1: Meziroční vývoj HDP České republiky

Zdroj: (The World Bank, 2019)

3.2.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je výrazným makroekonomickým ukazatelem, který souvisí s hospodářským vývojem. Zpravidla pokud je hospodářství země v růstu, tedy konjunktúře, tak je nezaměstnanost nízká, a naopak pokud je v recesi, tak je vysoká. Nezaměstnanost je ukazatelem, na který dobře slyší společnost, která si jednoduše spojí nízkou nezaměstnanost s prosperující zemí, kde je vše funkční.

Na uvedeném grafu můžeme sledovat vývoj nezaměstnanosti v letech 2004–2019. V roce 2004 jsme vstoupili do Evropské unie a naskytla se tedy i možnost pracovat v zahraničí. V tomto období byla ekonomika v růstu, a proto vše směřovalo ke snížení nezaměstnanosti. V roce 2008 činila nezaměstnanost 4,4 %, ale hospodářská krize způsobila, že nezaměstnanost v roce 2009 prudce narostla na hodnotu 6,6 %. Rok 2013 byl pro Českou republiku v porovnání s ostatními zeměmi z hlediska nezaměstnanosti úspěšný. Podle Hospodářských novin byla v České republice čtvrtá nejnižší nezaměstnanost v Evropské unii za Nizozemskem, Německem a Rakouskem (Hospodářské noviny, 2014). Hodnota se tehdy zastavila na 7 %. Průměr byl tehdy 11 %. V roce 2013 začíná i pětiletá klesající tendence. V roce 2019 má Česká republika nejnižší nezaměstnanost v Evropské unii, a to 2 %. Druhé Německo má nezaměstnanost 3,2 % (Eurostat, 2020).

Obrázek 2: Meziroční vývoj nezaměstnanosti České republiky

Zdroj: (The World Bank, 2020)

3.2.3 Inflace

Průměrná meziroční míra inflace v roce 2019 byla 2,6 %, což je po roce 2012 druhá nejvyšší míra ve sledovaném období 2009–2019. Na míře 2,6 % se nejvíce podílel růst cen nemovitostí a potravin. Česká republika používá cílování inflace a její cílová hodnota jsou 2 %. Výrazná hodnota v roce 2012 byla ovlivněna cenami bydlení, vody a energie, ale také cenami potravin a nealkoholických nápojů. V roce 2014 byla hodnota 0,4 % a inflace držící se kolem nuly byla dána hlavně zlevněnou energií. V roce 2015 je inflace nejnižší ve sledovaném období. V roce 2018 byla průměrná meziroční míra inflace 2 %. V tomto roce se snižovaly zejména ceny potravin a rostly ceny nemovitostí a pohonných hmot (CZSO, 2019).

Tabulka 4: Průměrná meziroční míra inflace

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Česká republika	0,6	1,2	2,2	3,5	1,4	0,4	0,3	0,6	2,4	2,0	2,6

Zdroj: vlastní tabulka podle dat z (Eurostat, 2019)

3.3 Míra otevřenosti ekonomiky

Nyní se zaměříme na otevřenost ekonomiky. Zde více porozumíme ekonomice země z hlediska zapojení do mezinárodního obchodu. Míra otevřenosti ekonomiky obecně značí podíl exportu nebo importu zboží a služeb na HDP. Jinými slovy, jde o míru zapojení dané ekonomiky do mezinárodního obchodu (Hamarnehová, 2005).

Obecně ze statistik vyplývá, že čím větší ekonomika je, tím je průměrné relativní zapojení do mezinárodního obchodu menší, a naopak u menších ekonomik otevřenost stoupá. Je to tím, že velké ekonomiky mají vysokou domácí poptávku, dostatek surovin a dostatek výrobních faktorů. Na druhé straně intenzivněji zapojené menší ekonomiky mají nízkou poptávku, jsou závislé na dovozu surovin a mají nedostatek výrobních faktorů. Menším ekonomikám se tedy vyplácí věnovat činnostem, u kterých mají komparativní výhodu a mohou tak obchodovat s dalšími státy.

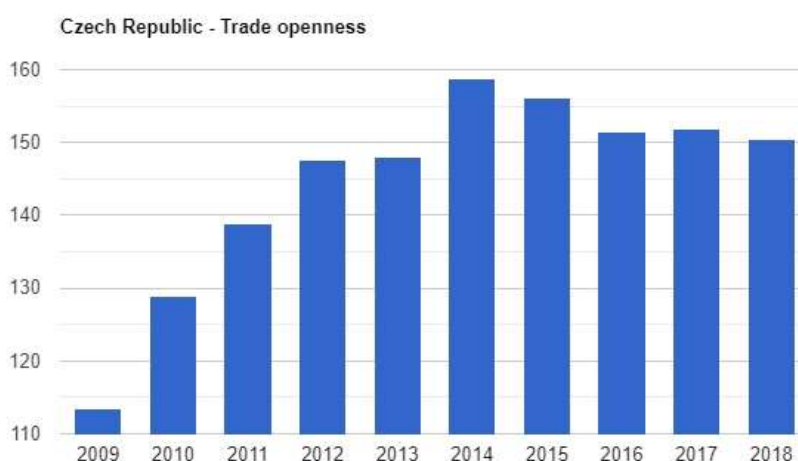
Abychom mohli definovat tvar otevření ekonomiky, tak využíváme nejčastěji těchto ukazatelů (Hamarnehová, 2005):

- Jaká je teritoriální struktura zahraničního obchodu
- Jaké je komoditní struktura zahraničního obchodu
- Jaký je transformační výkon ekonomiky
- Ukazatel směnných relací

Česká republika prošla na počátku 90. let, tedy po sametové revoluci, proměnou mezinárodního obchodu, kdy došlo ke změně z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní. Začala se orientovat na liberalizaci a na úplné odstranění překážek mezinárodního obchodu. Česká republika je malou otevřenou ekonomikou, které otevřenost ekonomiky přináší benefity jako například: růst trhu, zvýšenou zahraniční poptávku, import výrobků

ze zahraničí atd. Samozřejmě s vyšší otevřeností ekonomiky spojujeme negativní stránku obchodování, a to například vyšší závislost na ostatních zemích a jejich hospodářských cyklech, zejména na Německu.

Na přiloženém grafu vycházejících z dat Světové banky mezi lety 2004–2018 můžeme vidět vývoj otevřenosti ekonomiky České republiky. Na levé straně grafu jsou procentuální hodnoty součtu exportu a importu na HDP. Průměrná hodnota je 144,53 %. Nejvyšší hodnota byla ve sledovaném období v roce 2014 a to 158,73 %, nejnižší pak v roce 2009 a to 113,49 %.

Source: TheGlobalEconomy.com, The World Bank

Obrázek 3: Otevřenost ekonomiky České republiky

Zdroj: (TheGlobalEconomy, 2018)

3.4 Hlavní obchodní partneři České republiky

Nyní se zaměříme na největší obchodní partnery ČR v roce 2018. Podle získaných údajů můžeme vidět, že naším největším obchodním partnerem je dlouhodobě Německo. V roce 2018 byl podíl na celkovém vývozu do Německa 32,4 % a celkovém dovozu 25 %. Pokud se podíváme na další obchodní partnery, tak s velkým odstupem je na druhém místě Čína. V roce 2018 byl obrat zahraničního obchodu se sousedními zeměmi 45,7 %. Na tomto

faktu vidíme velkou závislost na hospodářské situaci v sousedních státech. Mezi další významné obchodní partnery patří Francie a Itálie.

	Obrat Turnover		Vývoz Exports		Dovoz Imports				
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%			
	Celkem	8 427 018	100,0	Celkem	4 403 847	100,0	Celkem	4 023 171	100,0
	Total			Total			Total		
1.	Německo Germany	2 433 487	28,9	Německo Germany	1 426 361	32,4	Německo Germany	1 007 127	25,0
2.	Čína China	624 656	7,4	Slovensko Slovakia	332 935	7,6	Čína China	568 498	14,1
3.	Polsko Poland	574 884	6,8	Polsko Poland	266 503	6,1	Polsko Poland	308 381	7,7
4.	Slovensko Slovakia	533 113	6,3	Francie France	223 485	5,1	Slovensko Slovakia	200 178	5,0
5.	Francie France	354 316	4,2	Spojené království United Kingdom	203 751	4,6	Itálie Italy	167 502	4,2
6.	Itálie Italy	337 668	4,0	Rakousko Austria	196 303	4,5	Francie France	130 831	3,3
7.	Rakousko Austria	314 335	3,7	Itálie Italy	170 166	3,9	Ruská federace Russian Federation	127 696	3,2
8.	Spojené království United Kingdom	286 932	3,4	Nizozemsko Netherlands	162 340	3,7	Rakousko Austria	118 032	2,9
9.	Nizozemsko Netherlands	273 764	3,2	Španělsko Spain	138 143	3,1	Nizozemsko Netherlands	111 424	2,8
10.	Maďarsko Hungary	228 311	2,7	Maďarsko Hungary	132 129	3,0	Spojené státy United States	101 352	2,5

Obrázek 4: Hlavní zahraničně obchodní partneři ČR v roce 2018

Zdroj: (ČSÚ, 2019)

4. Německo

Spolková republika Německo je federativní parlamentní republikou, která je rozdělená na 16 spolkových zemí. Na začátku roku 2019 mělo Německo 83 milionů obyvatel (Eurostat, 2019). Hlavním městem je Berlín, který má 3,7 milionu obyvatel a patří mezi největší města Evropy. Německo je součástí Evropské unie a v roce 1952 spolu s dalšími 5 státy bylo zakládajícím členem Evropského společenství uhlí a oceli. Dále je například členem organizací: OSN od roku 1973; NATO od roku 1955; OECD od roku 1960; G7 od roku 1975, kdy organizace byla ještě G6 a mnoha dalších.

Německo je exportně orientovanou zemí. Historicky si prošlo složitou ekonomickou obnovou, započatou po konci druhé světové války. Nyní Německu patří první příčka největší ekonomiky Evropy a z pohledu největší světové ekonomiky je na 4. místě. V roce 2020 bylo vyhlášeno nejinnovativnější ekonomikou světa (Bloomberg, 2020).

Německo se sjednotilo v roce 1990 a tím si začalo budovat status evropské mocnosti číslo jedna. Na začátku se samozřejmě potýkalo s různými otázkami spojené s minulostí, která byla rozdílná u západní a východní strany této země. Hlavním tématem byl směr, kterým se země v politickém smyslu bude ubírat. Po sjednocení se Německo zvětšilo a pochopitelně vzrostl i počet obyvatel. Vzrostlo také HDP, které učinilo z Německa zemi v popředí ekonomik Evropy i v popředí světových ekonomik. Německo je pro Českou republiku významným partnerem a vzájemně si vytváří spousty obchodních možností například v automobilovém průmyslu, automatizaci průmyslu, potravinářském průmyslu, farmaceutickém průmyslu a tak dále.

4.1 Národní hospodářství Německa

Zemědělství má v Německu velmi silnou pozici. Pšenice je v Německu nejdůležitější obilovinou. Druhou pozici zastává ječmen a své určité postavení má také žito. Následuje kukuřice, oves má v Německu velmi slabou pozici. Statistiky produkce cukrové řepy přiřadily Německu podle žebříčku FAO z roku 2018 čtvrtou pozici (FAO, 2018). Vysoká produktivita panuje v oblasti vinařství a chmele. Německo produkuje přibližně 6 % celkové produkce vína v Evropě. Co se týče chmele, tak Německo pokrývá více než 1/3 světové

sklizně. Chov zvířat je pilířem německého zemědělství. Zvířata jsou primárně používaná zejména na produkci mléka, vajec a masa. Významné zastoupení má drůbež, skot a vepř. Německý průmysl je pověstný a má výraznou pozici v německé ekonomice. Dohromady zaměstnává více než 6 milionů obyvatel. Dominantní je automobilový průmysl v čele s koncernem Volkswagen a společnostmi Daimler a BMW. Jedno z pěti aut, které zrovna sjede z výrobní linky, je německé. Statistiky uvádějí, že v roce 2017 vyrobili Němci více aut než Francouzi, Britové a Češi dohromady (GTAI, 2018). V roce 2017 činil celkový obrat 400 miliard euro. Němci se snaží být více ekologičtější, a to i v energetickém průmyslu. V roce 2018 se v Německu nacházelo 25 431 dobíjecích stanic (Statista, 2020).

Farmaceutický průmysl je v Německu na špičkové úrovni s kvalitním výzkumem, produkcí i distribucí farmak, které jsou velmi kvalitní. Farmaceutický průmysl v Německu je největší v Evropě a čtvrtý největší na světě (GTAI, 2017). Známá je například společnost Bayer.

V chemickém průmyslu je Německo znovu výrazným hráčem nejen na poli evropském, ale i tom globálním. Jeho kvalifikovaná pracovní síla a špičková výzkumná centra pomáhají tomuto průmyslu držet se na vrcholu žebříčků světové produkce. Podle údajů z roku 2016 investoval německý chemický průmysl do výzkumu 92 miliard euro a od roku 1996 do roku 2016 byl meziroční nárůst investic do výzkumu 4 % (GTAI, 2018).

Energetický průmysl je v Německu poslední dobou zajímavý, jelikož Němci počítají s koncem využívání jaderné energie v roce 2022. Celkově tak budou muset odpojit dalších 6 komplexů po celé zemi. Reagovali tak na jadernou katastrofu v japonské Fukušimě. Německo patří k největším zemím majícím na svém území větrné elektrárny, které nahrazují jádro.

Německo má v Evropě nejvýkonnější strojní průmysl, který v roce 2017 zaznamenal obrat v hodnotě 226 miliard euro (GTAI, 2019). Do tohoto obratu přispěl automobilový průmysl 20 %. Průmysl 4.0 zde hraje výraznou roli, jelikož by měl pomoci Německu být efektivnější a zvýšit tak i obrat.

4.2 Makroekonomické ukazatele Německa

Nyní se budeme zabývat makroekonomickými ukazateli, které nám více přiblíží vysokou

hodnotu německé ekonomiky i hodnoty Německa jako největšího partnera České republiky.

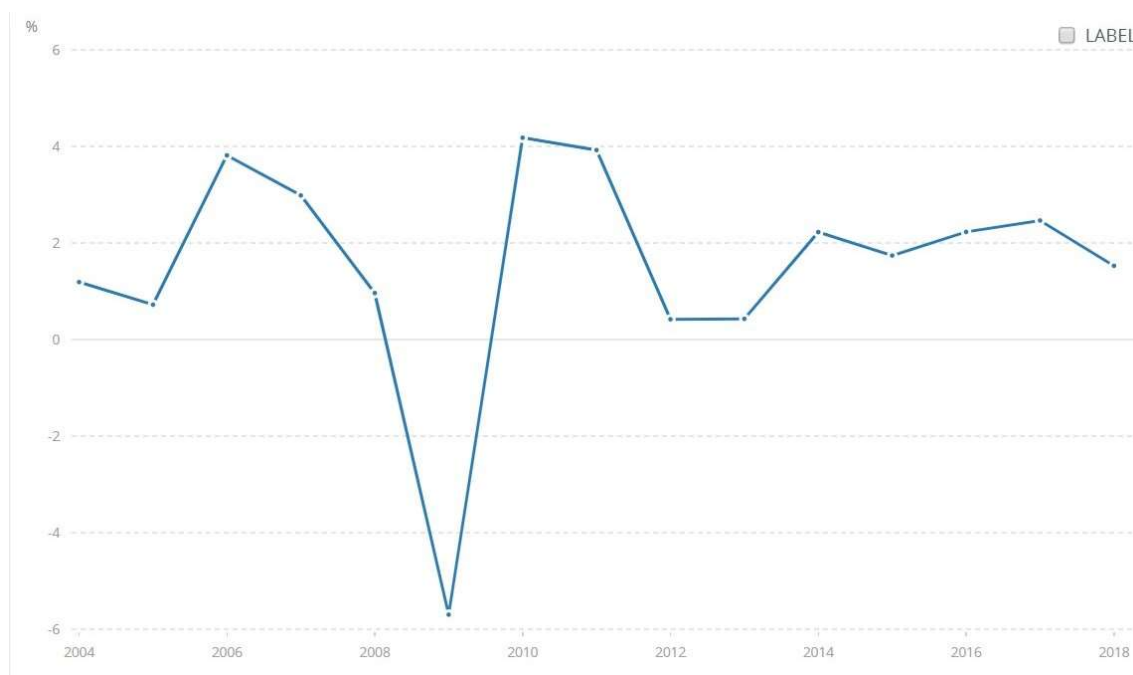
4.2.1 HDP

Německá ekonomika musela v průběhu 20. století projít složitou obnovou hodně, když se musela vzpamatovat z druhé světové války (1939-1945). Tomuto období po druhé světové válce se říká „Wirtschaftswunder“, neboli Německý hospodářský zázrak. Tento krok nastartoval německou ekonomiku a vynesl ji až mezi „elitu“.

Samozřejmě musíme uvést fakt rozdělení na tehdejší západní a východní Německo. Západní Německo se dokázalo rychleji dostat ze špatné situace a postupně si vybuodovalo kvalitní „značku“. Situace se rapidně lišila, jelikož ekonomicky se nedaly tyto dvě části porovnávat. Západní Německo bylo demokratické a v roce 1951 signatářem Schumanovy doktríny, zatímco socialistické východní Německo spadalo pod RVHP.

Německo se v posledních letech těší silné hospodářské výkonnosti, které je založeno na zvýšené domácí poptávce, výkonnosti jednotlivců a exportu. Vývoz je produktivnější a díky inovacím stále roste automobilový, chemický a strojní průmysl. Nezaměstnanost je od sjednocení rekordně nízká, růst zaměstnanosti a růst reálných mezd podporují poptávku soukromých domácností. Investice do podnikání se s podporou zvyšuje.

HDP Německa v roce 2019 bylo 3 435 990 000 000 euro (Countryeconomy, 2019). Na přiloženém grafu můžeme pozorovat vývoj meziročního růstu HDP Německa v letech 2004–2018. HDP Německa roste od roku 2004 do globální recese v roce 2009 a i poté roste nepřetržitě. V roce 2010 zaznamenává nejvyšší nárůst od sjednocení v roce 1990. Během roku 2012 se zvýšila soukromá i veřejná spotřeba a HDP roste o 0,4 %. V roce 2015 roste německá ekonomika o 1,7 %, kdy k růstu pomohly zejména silná domácí poptávka, růst mezd, nízká inflace a vysoká zaměstnanost. Rok 2018 pak zaznamenává hodnotu 1,5 %. V tento rok Německo zaznamenává i růst po dobu deseti let, což je nejdelší období od znovusjednocení.

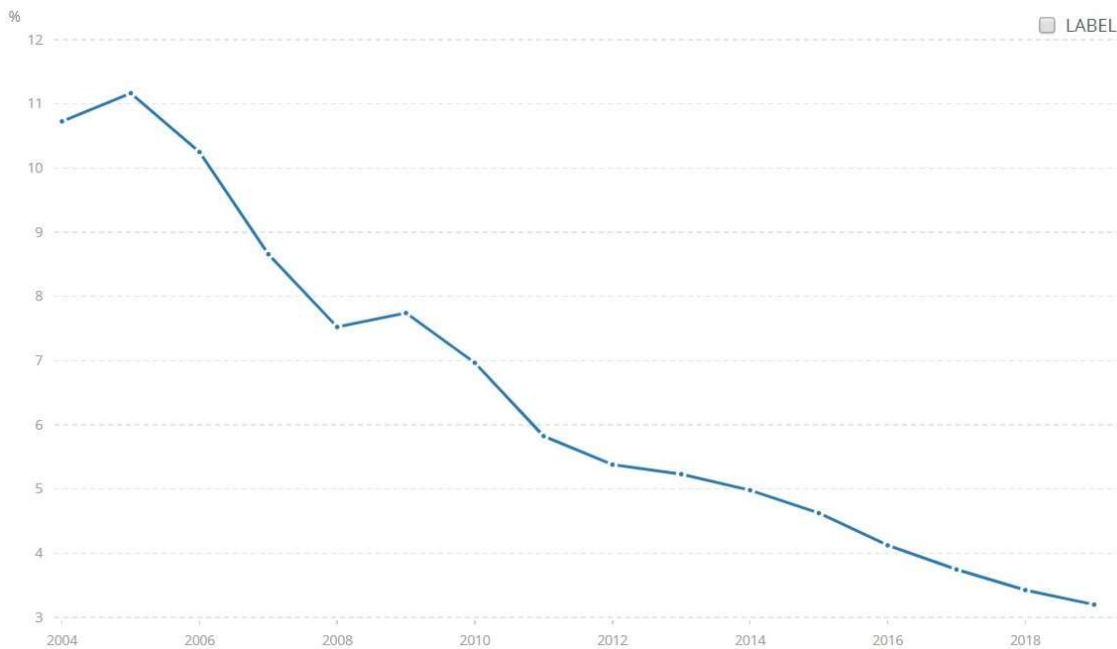

Obrázek 5: Meziroční vývoj HDP Německa

Zdroj: (The World Bank, 2018)

4.2.2 Nezaměstnanost

Německo se historicky potýkalo s vysokou nezaměstnaností. Nezaměstnanost v roce 2004 činila 10,3 %. V roce 2005 byla nezaměstnanost v Německu vyšší, a to 11,2 %, což bylo nejvíce od konce 2. světové války. Nezaměstnanost má ale v Německu klesající tendenci právě od roku 2005 s výjimkou mezi lety 2008–2009 kdy byl nárůst ze 7,5 % na 7,7 %. Od roku 2009 nezaměstnanost klesá a v roce 2011 Německo zaznamenává nezaměstnanost 5,9 %. Nezaměstnanost v roce 2019 byla nejnižší od znovusjednocení v roce 1990 (3,2 %).

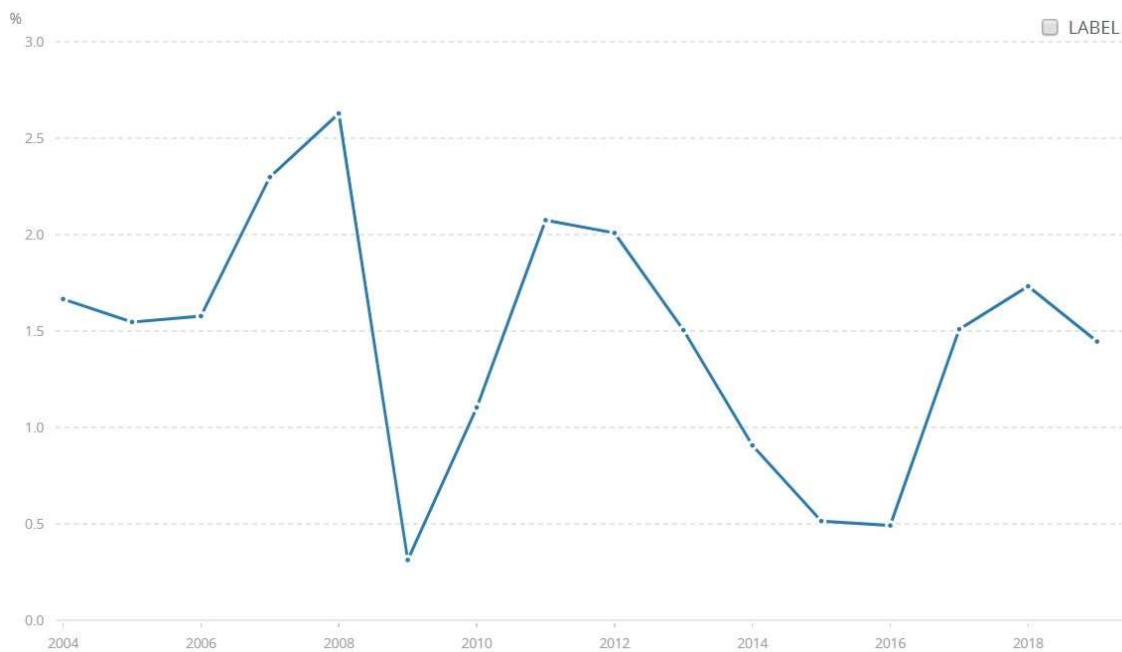

Obrázek 6: Meziroční vývoj nezaměstnanosti Německa

Zdroj: (The World Bank, 2020)

4.2.3 Inflace

Inflace byla v Německu v letech 2004–2006 poměrně stabilní. Rok 2007 znamenal pro Německo nárůst na 2,3 %. V Evropě rostla inflace na hodnotu 2,7 %. Rostly ceny potravin a energií. Nárůst začínal v září a 2% hranice, která je cílovou hranicí EU, tak byla překročena. V roce 2008 byl meziroční růst inflace zastaven na hodnotě 2,8 %, což byla hodnota srovnatelná s rokem 1994 (2,7 %). Růst cen vedly zejména potraviny, energie a pohonné hmoty. V roce 2009 svět čelil globální recesi, která v Německu způsobila stagnaci cen. Od konce roku 2009 až do roku 2011 sledujeme růst inflace. V roce 2011 se hodnota zastavila na 2,1 %. Po roce 2011 následuje pětiroční pokles a až v roce 2016 se spotřebitelské ceny zvýšily. K růstu přispěly například alkoholické nápoje a tabák. V roce 2017 se na hodnotě 1,5 % podílel růst cen potravin, energií a služeb. V roce 2018 hodnota 1,7 % splnila cílovou hodnotu Evropské centrální banky. Této hodnotě přispělo zejména snížení růstu cen energií (Investiční web, 2018).

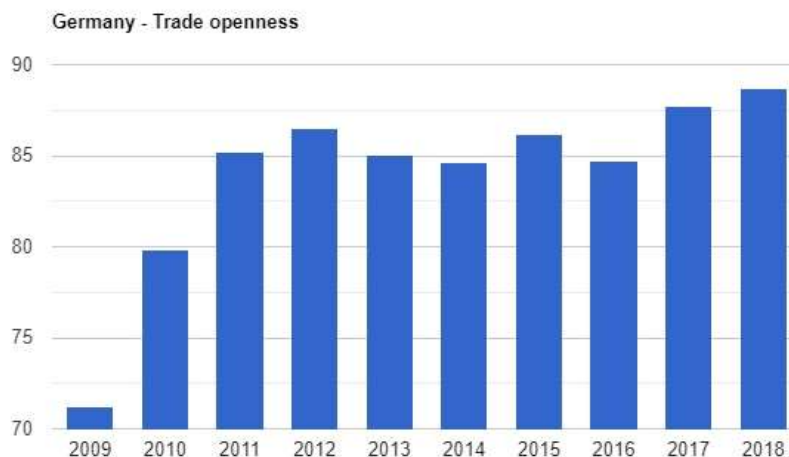

Obrázek 7: Meziroční vývoj inflace Německa

Zdroj: (The World Bank, 2020)

4.3 Míra otevřenosti ekonomiky Německa

V porovnání s Českou republikou můžeme vidět výrazný rozdíl, jelikož míra otevřenosti ekonomiky stoupá ve směru k menším ekonomikám a naopak. Německo je nejvíce otevřenou ekonomikou mezi zástupci G7. Ve sledovaném období byla průměrná hodnota 83,97 %. Nejvyšší hodnota byla v roce 2018, konkrétně 88,67 %. Nejnižší pak v roce 2009, a to 71,23 %.

Source: TheGlobalEconomy.com, The World Bank

Obrázek 8: Otevřenost ekonomiky Německa

Zdroj: (TheGlobalEconomy, 2018)

4.4 Hlavní obchodní partneři Německa

Tabulka ukazuje nejvýznamnější obchodní partnery z hlediska vývozu, dovozu a celkového obrátu. Pokud jde o exportní pohled do České republiky, tak se země podle statistiky ze Spolkového statistického úřadu umístila na 11. místě. Import z České republiky do Německa se umístil na 7. místě za Itálií a před Švýcarskem. Česká republika je tak velmi významným dodavatelem a důležitým obchodním partnerem, což potvrzuje i tabulka údajů o česko-německém zahraničním obchodu.

Vývoz Exports				Dovoz Imports			
Stát	2018	v %	Country	Stát	2018	v %	Country
Německo Germany							
Celkem	1 320 838	100,0	Total	Celkem	1 088 542	100,0	Total
z toho:				z toho:			
1. Spojené státy	114 482	8,7	United States	Nizozemsko	153 785	14,1	Netherlands
2. Francie	105 253	8,0	France	Čína	75 477	6,9	China
3. Čína	93 680	7,1	China	Francie	69 205	6,4	France
4. Nizozemsko	91 144	6,9	Netherlands	Belgie	66 428	6,1	Belgium
5. Spojené království	81 992	6,2	United Kingdom	Itálie	60 411	5,5	Italy
6. Itálie	69 888	5,3	Italy	Polsko	60 020	5,5	Poland
7. Rakousko	64 943	4,9	Austria	Česká republika	52 376	4,8	Czech Republic
8. Polsko	63 327	4,8	Poland	Spojené státy	48 559	4,5	United States
9. Švýcarsko	53 838	4,1	Switzerland	Rakousko	47 044	4,3	Austria
10. Belgie	44 353	3,4	Belgium	Švýcarsko	42 858	3,9	Switzerland
11. Česká republika	44 234	3,3	Czech Republic	Spojené království	40 834	3,8	United Kingdom
12. Španělsko	44 194	3,3	Spain	Španělsko	32 899	3,0	Spain
13. Maďarsko	26 259	2,0	Hungary	Ruská federace	32 870	3,0	Russian Federation
14. Švédsko	26 223	2,0	Sweden	Maďarsko	27 844	2,6	Hungary
15. Ruská federace	25 963	2,0	Russian Federation	Japonsko	16 729	1,5	Japan
16. Japonsko	20 816	1,6	Japan	Švédsko	15 977	1,5	Sweden
17. Dánsko	20 149	1,5	Denmark	Rumunsko	15 509	1,4	Romania
18. Turecko	19 648	1,5	Turkey	Slovensko	15 302	1,4	Slovakia
19. Korejská republika	17 774	1,3	South Korea	Dánsko	14 795	1,4	Denmark
20. Rumunsko	16 253	1,2	Romania	Turecko	13 959	1,3	Turkey
21. Slovensko	14 054	1,1	Slovakia	Irsko	11 982	1,1	Ireland
22. Mexiko	13 987	1,1	Mexico	Norsko	11 899	1,1	Norway
23. Indie	12 503	0,9	India	Korejská republika	9 191	0,8	South Korea
24. Irsko	11 397	0,9	Ireland	Finsko	8 343	0,8	Finland
25. Finsko	11 122	0,8	Finland	Tchaj-wan	8 254	0,8	Taiwan

Obrázek 9: Hlavní obchodní partneři Německa

Zdroj: (ČSÚ, 2019)

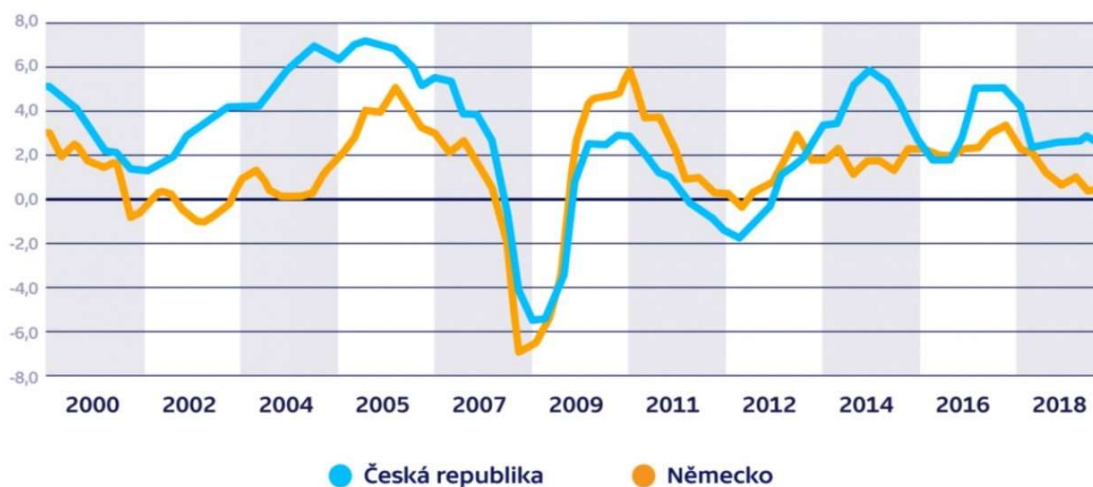

5. Vzájemný obchod

V této části se zaměříme na oblast, kde uvidíme konkrétněji strukturu vzájemného obchodu. Jsou zde zahrnuty: komoditní struktura vzájemného obchodu podpořená čísly, vývoj vzájemného obchodu ze statistik Českého statistického úřadu v letech 2011–2018 a spolkové země, se kterými Česká republika nejvíce obchoduje.

Spolková republika Německo má ve vzájemném obchodu velmi podstatnou roli, což potvrzuje její dlouhodobé prvenství ve směru importu i exportu. Česká republika je důležitá i pro Německo, což potvrdila tabulka hlavních obchodních partnerů, když se Česká republika dostala na sedmou pozici mezi nejdůležitějšími importéry.

Na přiloženém obrázku, který ukazuje vývoj HDP v obou zemích, lze vidět provázanost a závislost české ekonomiky na té německé.

Obrázek 10: Srovnání meziročního růstu HDP

Zdroj: (Raiffeisenbank, 2018)

5.1 Vzájemný obchod v letech 2011-2018

Podle přiložených údajů o česko-německém zahraničním obchodu můžeme vypočítat rostoucí tendenci obrátu vzájemného obchodování, která trvá více než 8 let. V roce 2018 činil obrát obchodu 91,96 mld. euro s meziroční změnou 5,16 %.

Tabulka 5: Zahraniční obchod ČR-SRN v letech 2011-2018 (v tis.euro)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Mezi- roční změna 2018 v (%)
Ex- port	32 684 221	32 492 972	33 010 308	36 760 213	39 193 412	42 247 357	45 744 517	47 739 351	4,36
Im- port	30 824 483	31 287 119	31 053 689	33 469 139	36 479 917	38 094 832	41 704 034	44 224 737	6,04
Obrat	63 508 704	63 780 091	64 063 997	70 229 352	75 673 329	80 342 189	87 448 551	91 964 088	5,16
Saldo	1 859 738	1 205 853	1 956 619	3 291 074	2 713 495	4 152 525	4 040 483	3 514 614	-13,02

Zdroj: vlastní zpracování podle dat z (MZV, 2019)

5.2 Komoditní struktura dovozu ze SRN

Komoditní struktura dovozu z Německa zůstala podle dat Ministerstva zahraničních věcí v porovnání s rokem 2017 stejná. Platí tedy že stroje, elektrotechnické výrobky a motorová vozidla tvoří podstatnou část dovozu. Svě silné postavení mají i farmaceutické výrobky a výrobky chemického průmyslu. Stroje, elektrotechnické výrobky a motorová vozidla tvořila podle čísel Spolkového statistického úřadu 48,9 % importu ze SRN (Businessinfo, 2019).

Tabulka 6: Komoditní struktura dovozu ze SRN (2018)

Pořadí	Komodita	Hodnota (tis.euro)
1	Stroje, přístroje, mechanická zařízení	8 985 931
2	Elektrotechnické výrobky	7 063 410
3	Motorová vozidla, pozemní vozidla	5 351 925
4	Plasty a výrobky z nich	3 040 081
5	Minerální paliva	1 874 771
6	Výrobky ze železa nebo oceli	1 495 680
7	Optické, fotografické atd.výrobky	1 490 960
8	Železo a ocel	1 265 686
9	Farmaceutické výrobky	947 140
10	Produkty chemického průmyslu	852 878

Zdroj: vlastní zpracování podle dat z (MZV, 2019)

5.3 Komoditní struktura vývozu do SRN

Komoditní struktura je u vývozu téměř totožná jako u dovozu. U vývozu do SRN jsou významné zejména 3 komodity, a to motorová vozidla, stroje a elektrotechnické výrobky. Export České republiky je známý tím, že posílá do Německa součástky, které Němci zpracují a reexportují dál. Podle údajů Spolkového statistického úřadu tvoří tyto komodity z 58,4 % český export (Businessinfo, 2019).

Tabulka 7: Komoditní struktura vývozu do SRN (2018)

Po- řadí	Komodita	Hodnota (tis.euro)
1	Motorová vozidla, pozemní vozidla	11 105 636
2	Stroje, přístroje, mechanická zařízení	9 329 497
3	Elektrotechnické výrobky	7 317 602
4	Nábytek, svítidla atd.	2 021 429
5	Výrobky ze železa nebo oceli	1 960 080
6	Plasty a výrobky z nich	1 706 964
7	Železo a ocel	1 132 503
8	Optické, fotografické atd. výrobky	1 083 695
9	Kaučuk a výrobky z něj	1 033 365
10	Hračky, hry, sportovní potřeby	905 057

Zdroj: vlastní zpracování podle dat z (MZV, 2019)

5.4 Obchod s deseti nejvýznamnějšími spolkovými zeměmi v letech 2011–2018

Zahraniční obchod České republiky s Německem probíhá se 16 spolkovými zeměmi. Je samozřejmě rozdílný u jednotlivých zemí, jelikož každá spolková země se liší svojí velikostí, polohou a také různou komoditní strukturou. Podle uvedené statistiky měřící zahraniční obchod z pohledu spolkových zemí s Českou republikou můžeme konstatovat, že více jak polovina zahraničního obchodu (52,56 %) s Českou republikou byla realizována se třemi spolkovými zeměmi. Konkrétně s Bavorskem, Bádensko-Württemberskem a se Severním Porýní–Vestfálskem. Následují tři spolkové země s výrazným podílem ve vzájemném obchodu v roce 2018 a to 20,37 %, které jsou rozdělené mezi Dolní Sasko (8,28 %), Sasko (7,22 %) a Hesensko (4,87 %). Významné pozice patří také spolkovým zemím Porýní-Falcku, Sasko-Anhaltsku, Hamburku a Durynsku. Braniborsko, Šlesvicko-Holštýnsko, Brémy, Sársko, Berlín a Meklenbursko-Přední Pomořansko mají méně významný podíl.

Tabulka 8: Obrat zahraničního obchodu ČR se spolkovými zeměmi (v tis. euro)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Podíl na ZO (%)
Bavorsko	14 49 0 933	14 097 808	14 788 982	16 173 235	30 962 217	19 406 253	20 81 6 672	21 68 2 071	23,58
Báden- sko– Würt- tenbersko	10 27 1 829	10 453 327	10 749 729	11 723 023	22 472 752	13 048 890	13 71 0 864	13 92 5 933	15,14
Severní Porýní- Vestfál- sko	9 428 566	9 411 638	9 356 976	10 149 336	19 506 312	10 721 981	11 67 2 171	12 73 1 513	13,84
Dolní Sasko	5 075 570	5 097 684	5 045 751	5 397 368	10 443 119	6 302 170	7 103 805	7 610 143	8,28
Sasko	4 398 594	4 466 364	4 463 429	5 387 180	9 850 609	6 072 341	6 641 216	6 639 078	7,22
Hesensko	3 680 442	3 809 837	3 435 030	3 761 480	7 196 510	4 173 277	4 345 814	4 474 195	4,87
Porýní- Falcko	1786 417	1 748 932	1 931 286	2 333 552	4 264 838	2 967 849	2 932 688	2 768 252	3,01
Sasko- Anhalt- sko	1360 762	1 373 236	1 454 616	1 399 896	2 854 512	1 454 771	1 503 362	1 782 457	1,94
Hamburk	1368 675	1 115 621	1 323 807	1 311 156	2 634 963	1 466 180	1 689 945	1 702 413	1,85
Durynsko	1143 614	1 196 776	1 150 231	1 194 034	2 344 266	1 305 352	1 383 002	1 413 569	1,54

Zdroj: vlastní zpracování z dat (MZV, 2019)

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zaměřit se na vzájemné obchodování mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo a zjistit jeho vývoj v posledních letech.

Teoretická část se zaměřovala na popis mezinárodního obchodu v historickém vývoji. Dále byla zmíněna obchodní politika a její kroky, které ovlivňují ekonomické subjekty. V poslední řadě pak byly zmíněny organizace, které se podílejí na vývoji zahraničního obchodu.

V praktické části je přidán popis obou zemí s makroekonomickými ukazateli, které nám mají pomoci vytvořit si představu o tom, jak se dané země v přibližně čtrnáctiletém horizontu vyvíjely z pohledu meziročního růstu HDP, nezaměstnanosti a inflace. V této části byla přidána i míra otevřenosti ekonomiky, která nám ukázala zapojení obou zemí do mezinárodního obchodu. V další přidané části byl žebříček států, do kterých nejvíce exportují a ze kterých nejvíce importují. Poslední část se věnovala vývoji vzájemného obchodu, komoditní struktuře a obchodu se spolkovými zeměmi.

V tomto žebříčku se vzájemné obchodování pozorovaných zemí umístilo velmi vysoko a ukázalo nám, jak moc je pro Českou republiku Německo nepostradatelným partnerem v mezinárodním obchodu, což dokazují čísla z roku 2018, která uvádějí, že do Německa putovalo přes 32 % veškerého exportu, a naopak bylo importováno necelých 29 % z celkového importu Německa. Roční obrat v roce 2018 činil 91,96 mld. euro, což je nárůst o více než 5 % oproti roku 2017. Česká republika u Německa potvrdila význam své pozice v roce 2018, když se umístila na 11. místě v exportu a 7. místě v importu. Příložené hodnoty nám demonstrují, že import do ČR roste od roku 2009 až na výjimku v roce 2013. Export roste nepřetržitě od roku 2009 až na výjimku v roce 2012, kdy vykázal snížení hodnoty o 0,6 %. Komoditní struktura nám ukázala, že nejvíce se na vzájemném obchodu podílejí stroje a dopravní prostředky, a to v obou směrech. Z dat, která jsou vložena v této práci, je možné vidět, jak výrazný podíl na vývozu České republiky mají sousední země, ale Německo je dlouhodobě nejvýraznějším partnerem. Velmi významné je pro Českou republiku také Bavorsko, které v roce 2018 zahrnovalo téměř čtvrtinový podíl na zahraničním obchodu s Českou republikou.

Ze zjištěných údajů, se kterými nám pomohly makroekonomické ukazatele, můžeme stanovit, že obě země jsou velmi rozvinutými ekonomikami, které jsou silně hospodářsky provázané a potvrzují to i uvedené hodnoty vývoje vzájemného obchodu. Německo je obecně ve

světě velkým hráčem, což mohlo například dokázat HDP, které mělo v roce 2018 hodnotu 3 435 miliard euro. Vývoj HDP v obou zemích v posledních letech roste, a to 8 let v Německu a 4 roky po sobě v České republice. Česká republika ovlivnila svůj ekonomický vývoj v roce 2004, když vstoupila do Evropské unie. To jí pomohlo upevnit a prohloubit její hospodářské vztahy. Obě země byly také zasažené hospodářskou krizí v roce 2009. Česká republika i Německo jsou velmi industrializované, a proto v komoditní struktuře vládne automobilový průmysl. Historická provázanost obou zemí neustále prohlubuje obchodní vztahy, ale na druhou stranu může být problémem v podobě závislosti na německé ekonomice, zejména pak na automobilovém průmyslu. U Německa jako silného exportéra hrozí ovlivnění ze světa například v podobě obchodní války mezi USA a Čínou nebo Brexitem, které způsobují nejistotu. Česká republika by tak určitě pocítila větší změny způsobené proměnami v německé ekonomice.

Seznam použité literatury

FOJTÍKOVÁ, Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945-2008)*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-128-4.

HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Aktuální otázky zahraničního obchodu České republiky po vstupu do Evropské unie*. Praha: Professional Publishing, 2005. ISBN 80-86419-83-5.

HOLMAN, Robert. *Dějiny ekonomického myšlení*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-641-8.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert. ISBN 978-80-271-0251-8.

KUBIŠTA, Václav. *Mezinárodní ekonomické vztahy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-191-5.

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4694-4.

2019 Human Development Index Ranking. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME [online]. 2019 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/content/2019-human-development-index-ranking>

Analýza vývoje ekonomiky ČR. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2019 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/2019/4/Analyza-vyvoje-ekonomiky-CR_duben-2019.pdf

Czech Republic GDP – Gross Domestic Product. *Countryeconomy* [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/czech-republic>

Czech Republic: Trade openness: Czech Republic: Trade openness: exports plus imports as percent of GDP. In: *TheGlobalEconomy.com* [online]. 2018 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/Czech-Republic/trade_openness/

Česko mělo v roce 2013 čtvrtou nejnižší míru nezaměstnanosti v Evropské unii. In: *Hospodářské noviny* [online]. 2014 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-62600160-cesko-melo-v-roce-2013-ctvrtou-nejnizsi-miru-nezamestnanosti-v-evropske-unii>

Demographic balance. Eurostat [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Demographic_balance,_2018_\(thousands\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Demographic_balance,_2018_(thousands).png)

GDP growth (annual %) – Czech Republic. In: *The World Bank* [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2018&locations=CZ&start=2004>

GDP growth (annual %) - Czech Republic. *The World Bank* [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2018&locations=CZ&start=1993&view=chart>

GDP growth (annual %) - Germany. In: *The World Bank* [online]. 2018 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2018&locations=DE&start=2004&view=chart>

Germany Breaks Korea's Six-Year Streak as Most Innovative Nation: Bloomberg Innovation Index. *Bloomberg* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-18/germany-breaks-korea-s-six-year-streak-as-most-innovative-nation>

Germany GDP – Gross Domestic Product. *Countryeconomy* [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/germany>

Germany: Trade openness: Germany: Trade openness: exports plus imports as percent of GDP. In: *TheGlobalEconomy.com* [online]. 2018 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/Germany/trade_openness/

HICP – inflation rate: Annual average rate of change (%). Eurostat [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00118&plugin=1>

Hlavní partneři sousedních států České republiky v roce 2018. *Český statistický úřad* [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/90861605/2410151924.pdf/ad2bc66c-bf16-4732-9df7-8620ade18140?version=1.0>

Hlavní zahraničněobchodní partneři v roce 2018. Český statistický úřad [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/90861605/2410151905.pdf/3f591b91-8cbc-4e2f-98eb-f6eeae50ea25?version=1.0>

IMF – Mezinárodní měnový fond. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spolu-prace/mezinarodni-institute/imf-mezinarodni-menovy-fond-11650>

Inflation, consumer prices (annual %) - Germany. In: The World Bank [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?end=2019&locations=DE&start=2004>

Inflace v Německu v prosinci klesla na osmiměsíční minimum 1,7 % [online]. 2018 [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-nemecko-inflace-prosinec-2018-flash/>

Lidovky [online]. 2017 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: Lidovky.cz [online]. 2017 [cit. 2020-04-14]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/energetika/lithium-v-krusnych-horach-neni-zadarmo.A170907_181749_energetika_jho?

Německo: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. BusinessInfo [online]. 2019 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/>

Německo: Zahraniční obchod a investice. BusinessInfo [online]. 2019 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-zahranicni-obchod-a-investice/>

Number of public electric vehicle charging stations in Europe from 2010 to 2019*. Statista [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/955443/number-of-electric-vehicle-charging-stations-in-europe/>

Objem těžby uhlí v ČR od roku 1988 (v milionech tun). In: Česká geologická služba [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://infogram.com/tezba-uhli-v-cr-1hdw2jqzevoj410>

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. In: *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2018 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-institute/oecd-organizace-pro-hospodarskou-spolup-11634>

Pharmaceutical Industry: Perfect combination of tradition, innovation, and attractive costs. *Germany Trade & Invest* [online]. 2017 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.gtai.de/gtai-en/invest/industries/life-sciences/pharmaceuticals>

Skupina Světové banky. In: *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-institute/skupina-svetove-banky-11654>

Skupina Světové banky. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-institute/skupina-svetove-banky-11654>

Srovnání meziročního růstu HDP (v %) Česka a Německa. In: *Česká televize* [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3007211-grafy-roku-2019-ocima-ekonomu-dobry-zacatek-roku-stridaji-obavy-z-prichazejici>

Světová banka nabízí pomoc i Česku. In: *BusinessInfo* [online]. 2017 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/svetova-banka-nabizi-pomoc-i-cesku/>

Světová banka nabízí pomoc i Česku. *BusinessInfo* [online]. 2017 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/clanky/svetova-banka-nabizi-pomoc-i-cesku?utm_source=portal&utm_medium=web&utm_campaign=clanky_souvisejici

The Automotive Industry in Germany. *Germany Trade & Invest* [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.gtai.de/resource/blob/64100/817a53ea3398a88b83173d5b800123f9/industry-overview-automotive-industry-en-data.pdf>

The Food and Agriculture Organization: Top 10 Country Production of Sugar beet. *FAO-STAT* [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: http://www.fao.org/faostat/en/#rankings/countries_by_commodity

The Chemical Industry in Germany. *Germany Trade & Invest* [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z:

<https://www.gtai.de/resource/blob/64542/121894962e5bfeb883a79d3ec6ae44d7/industry-overview-chemical-industry-in-germany-en-data.pdf>

The Machinery & Equipment Industry in Germany. In: *Germany Trade & Invest* [online]. 2019 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.gtai.de/resource/blob/2514/a5c94047f5e7b7b72c64525efb9c0030/industry-overview-machinery-equipment-en-data.pdf>

These Could Be the World's Biggest Economies by 2030. *Bloomberg* [online]. 2019 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/videos/2019-01-08/these-could-be-the-world-s-biggest-economies-by-2030-video>

Total unemployment rate. *Eurostat* [online]. 2020 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en>

Třetí nejvyšší růst inflace za posledních 10 let. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. 2019, 25. ledna 2019 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/treti-nej-vyssi-rust-inflace-za-poslednich-10-let>

Tři procenta zaměstnanců v automobilovém průmyslu tvoří 9 procent českého HDP. *Kurzy.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/449803-tri-procenta-zamestnancu-v-automobilovem-prumyslu-tvori-9-procent-ceskeho-hdp/>

Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate) - Czech Republic. The World Bank [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?end=2019&locations=CZ&start=2004>

Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate) - Germany. In: *The World Bank* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?end=2019&locations=DE&start=2004>

WTO – Světová obchodní organizace. Ministerstvo financí [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-institute/wto-svetova-obchodni-organizace-11633>

Zahraniční obchod Česká republika – Německo v roce 2019. Ministerstvo zahraničních věcí: Velvyslanectví České republiky v Berlíně [online]. 2019 [cit. 2020-04-14]. Dostupné

z: https://www.mzv.cz/berlin/cz/obchod_a_ekonomika/aktuality/zahranicni_obchod_ceska_republika.html